

ЖЕТА

ЧАСОПИС

5/163 червень 2020

ЛВІВСЬКА АРХІЄПАРХІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

«Хто правду чинить - іде до світла»
(від Івана 3,21)

Комунікат Синоду єпископів Львівської митрополії

У відповідності до церковного законодавства, Високопреосвященний Кир Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, скликав II Синод єпископів Львівської митрополії, який відбувся 2 червня 2020 року у резиденції Стрийської єпархії в с. Сивороги Перемишлянського р-ну Львівської області. Синод розглянув актуальні питання канонічного, душпастирського та літургійного характеру.

Участь у Синоді взяли усі єпископи Львівської митрополії: Кир Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський; Кир Михаїл, єпископ Сокальсько-Жовківський; Кир Ярослав, єпископ Самбірсько-Дрогобицький; Кир Тарас, єпископ Стрийський; Кир Богдан, єпископ-помічник

Стрийської єпархії; Кир Григорій, єпископ-помічник Самбірсько-Дрогобицької єпархії; Кир Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії; Кир Петро, єпископ-помічник Сокальсько-Жовківської єпархії.

Прийняті рішення, відповідно до приписів церковного права, будуть оприлюднені ближчим часом.

*о. Володимир Чабан, секретар Синоду єпископів
Львівської митрополії*

Блаженніший Святослав звершив архиерейську хіротонію ієрм. Миколая (Бичка)

7 червня, в день празника Зіслання Святого Духа, в Архикафедральному соборі святого Юра відбулася Патріарша Божественна Літургія з Чином архиерейської хіротонії ієрм. Миколая (Бичка). Літургію звершив Блаженніший Святослав у співслужінні архиерейів Священного Синоду УГКЦ та духовенства.

Перед початком Божественної Літургії ієрм. Миколай виголосив Ісповідь Віри з розширеним змістом і глибокими догматичними роз'ясненнями основних правд віри Христової Церкви. Відтак в часі Літургії Блаженніший Святослав звершив його рукоположення в архиерейський сан. Співсвятителями стали Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, та Преосвященний владика Петро, єпископ-помічник Сокальсько-Жовківської єпархії.

Преосвященний владика Миколай посяде престіл Мельбурнської єпархії УГКЦ.

Прес-служба Львівської архієпархії

Празник парафії Пресвятої Трійці у Львові

8 червня Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, відвідав парафію Пресвятої Трійці (м. Львів, вул. Садибна) з нагоди храмового празника. Тут владика у співслужінні місцевого та запрошеного духовенства звершив Архиерейську Божественну Літургію. Опісля відбувся Чин освячення води, а відтак архиерей окропив присутніх вірних та уділив благословення.

Прес-служба Львівської архієпархії

Дияконське рукоположення Мар'яна Цибрівського

31 травня Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, очолив Архиерейську Божественну Літургію в Архикафедральному соборі святого Юра. Архиереєві співслужило священство архикафедри. В часі Літургії єпископ рукоположив у дияконство піддиякона Мар'яна Цибрівського.

Прес-служба Львівської архієпархії

Владика Миколай звершив першу Літургію в архиерейському сані

новопоставлений архиерей відслужив у монастирі поруч ієромонаха Володимира (Козака) ЧНІ, який через недугу прикутий до ліжка.

Згідно з рішенням Провінційної ради Львівської провінції Чину Найсвятішого Ізбавителя, ієрм. Володимир, незважаючи на важку недугу, призначений до місійної групи редемптористів. Він через терпіння і молитву підтримує місію, успіх якої залежить не лише від самої проповіді, а також від молитовного фундаменту.

За словами Євангелія, прочитаного того дня, пастир покидає 99 овець, а йде до однієї, щоби знайти і допомогти. Ця Літургія стала подібним знаком – у ній архиерей похилився над недужим, уділяючи Євхаристію та благословення, щоб підтримати на душі у часі випробувань. Через цю зустріч владика пригадав апостольську місію проповідування Слова Божого справою молитви, любові та милосердя.

У день свята Трійці, 8 червня, Преосвященний владика Миколай звершив першу Божественну Літургію після своєї хіротонії. Цю Літургію

Пресслужба Львівської архієпархії

Празник Львівської духовної семінарії Святого Духа

8 червня Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, та Преосвященний владика Петро, єпископ-помічник Сокальсько-Жовківської єпархії, відвідали спільноту Львівської духовної семінарії Святого Духа. Тут в рамках святкування празника семінарії було звершено благословення та освячення розписів у куполі семінарійного храму.

Відтак Преосвященний владика Петро очолив Архиерейську Божественну Літургію у співслужінні владика Володимира та викладачів семінарії. Владика Володимир звернувся до вірних зі словом проповіді. Відбулося також вручення тестемоній (диплом про завершення навчання у семінарії) братам VI курсу.

Прес-служба Львівської архієпархії

Презентація проекту «Католицизм»

8 червня в Архикафедральному соборі святого Юра відбулася презентація книги «Католицизм: мандрівка до серця віри» відомого американського євангелізатора, єпископа Роберта Баррона. Участь у презентації взяли Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії УГКЦ, владика Едвард, єпископ-помічник Львівської архидієцезії РКЦ, український правозахисник, релігієзнавець, співзасновник Української гелсінської групи Мирослав Маринович, директор видавництва «Свічадо» Богдан Трояновський, професор кафедри богослов'я, доктор патристичного богослов'я отець Олег Кіндій, промоутерка проекту в Україні сестра Климентія (Луків) зі Згромадження сестер святого священномученика Йосафата УГКЦ. Модератором зустрічі стала Олена Кулігіна.

Євангелізаційний проект в Україні реалізують сестри Згромадження св. свмч. Йосафата. Вони спільно з видавництвом «Свічадо» з благословення Митрополита

та Архiepіскопа Львівського Ігоря видали українською мовою світовий бестселер «Мені, як архієреєві Української Греко-Католицької Церкви, надзвичайно приємно, що після трьох десятиліть з часу виходу нашої Церкви з підпілля багато українських греко-католиків і римо-католиків зможуть за допомогою цієї книжки переосмислити свою належність до Католицької Церкви. Впродовж нашої історії ми завжди показували гаряче бажання залишатися з Наступником апостола Петра, часто ціною переслідувань і мучеництва», – зазначає у зверненні до читачів митрополит Ігор.

Книжка запрошує читача відкрити для себе по-новому і поглибити християнську віру, ознайомитися з багатством Христової Церкви та її великим внеском у розвиток світової цивілізації.

За словами видавців, особливо корисною ця книжка буде для всіх, хто шукає глибшого розуміння того, у що вірять всі католики і чому.

Друковане видання є першою частиною масштабного мультимедійного євангелізаційного проекту «Католицизм», до якого входить також десятисерійний документальний фільм і навчальна програма, робота над якими в Україні триває. Проект представлено також у соціальних мережах Facebook та Instagram, де промоутори розповідатимуть про розвиток проекту та ділитимуться досвідом праці.

Придбати книжку можна безпосередньо у сестер Згромадження св. свмч. Йосафата через онлайн-форму замовлення, у книгарнях і на сайті видавництва «Свічадо».

Прес-служба Львівської архієпархії

Новим настоятелем селезіян УГКЦ обрано ієрм. Михайла Чабана

Генеральний настоятель Згромадження селезіян, о. Анхель Артіме, повідомив про обрання ієрм. Михайла (Чабана) СДБ новим провінційним настоятелем для провінції селезіян УГКЦ.

«Радий сповістити про обрання отця Михайла Чабана новим провінційним настоятелем для провінції селезіян УГКЦ. Вітаємо отця з цим служінням для співбратів, селезіянської родини та нашої молоді», підсумував отець Кароль Манік, провінційний настоятель провінції селезіян УГКЦ у 2014-2020 роках.

Висловлюємо щирі вітання ієрм. Михайлу та бажаємо благословенного і натхненного служіння на славу Божу і добро Церкви.

Джерело: Селезіани святого Івана Боско, УГКЦ

Львів попрощався із Мирославом Скориком

5 червня Львів попрощався із видатним композитором Мирославом Скориком. Народний артист України, лауреат премії імені Тараса Шевченка, Герой України Мирослав Скорик відійшов до вічності 1 червня 2020 року на 82-му році життя.

Прощатися із видатним українцем жителі Києва, де і завершив свій земний шлях митець, могли 3 червня у Патріаршому соборі Воскресіння Христового. Заупокійні богослуження тут очолив Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

Відтак 4 червня тіло митця було перевезено до Львова і покладено в Архикафедральному соборі святого Юра. Преосвященний владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії, звершив Чин панахиди та звернувся зі словом пам'яті до рідних та близьких композитора.

«Маєстро живе у своїй симфонії. Сьогодні нехай лине молитва про пам'ять, щоб ми його не забули. Найважливіше, щоб Бог зберіг його у своїй пам'яті. Бог є вічним, тому і пам'ять про нього буде вічною».

5 червня Мирослава Скорика поховали на Личаківському цвинтарі у Львові.

Джерело: інформаційна-сторінка Архикафедрального собору святого Юра

Папа Франциск: Пресвята Євхаристія – джерело єдності з Богом і спільності між нами

«Чаша благословення, яку благословляємо, – хіба не є вона спільністю в Христовій крові? Хліб, який ломимо, – хіба не є він спільністю в Христовому тілі? Оскільки є один хліб, то ми, численні, становимо одне тіло, бо всі ми причащаємося одним хлібом», – це коротке літургійне читання, почерпнуте з першого Послання святого Павла до Коринтян, призначене на урочистість Пресвятих Тіла і Крові Христа, лягло в основу роздумів, якими Папа Франциск поділився перед проказування молитви «Ангел Господній» у неділю, 14 червня. Він зазначив, що цього дня в Італії та інших країнах відзначається урочистість Corpus Domini, а згаданий уривок зі Святого Письма, за його словами, вказує на містичний і спільнотний наслідки Євхаристійного богослужіння.

Як зауважив Наступник святого Петра, перше речення вказує на «містичний або ж духовний» ефект Пресвятої Євхаристії. Він стосується єднання з Христом, який у хлібі та вині жертвується за спасіння всіх.

«Ісус присутній у таїнстві Євхаристії, щоби бути нашою поживою, щоби ми Його засвоювали, щоби Він ставав у нас тією оновлюючою силою, що повертає енергію та бажання пуститися в дорогу після кожної затримки чи падіння», – сказав Папа, додаючи, що це, однак, вимагає «нашої згоди та готовності» дозволити себе перемінити, бо без цього євхаристійні богослужіння применшуються до «порожніх і формальних обрядів».

Другим наслідком участі в Євхаристії, згідно зі словами святого Павла, є взаємна спільність між її учасниками, які між собою стають одним тілом, як одним є хліб, що ламається та роздається. За словами Святішого Отця, причастя Христового Тіла є знаком єдності та взаємності, а тому не можна брати участь в Євхаристії, «не ангажуючись у щире взаємне братерство».

«Але Господь добре знає, що лише наших людських сил не є достатньо для цього. Більше того, Він знає, що й серед Його учнів завжди існуватиме спокуса суперництва, заздрощів, упередження та поділів», – зауважив Єпископ Риму, пояснюючи, що Він також і для цього залишив нам Таїнство Своєї «дійсної, конкретної та постійної присутності», щоби, перебуваючи в Ньому, ми могли завжди отримувати «дар братерської любові».

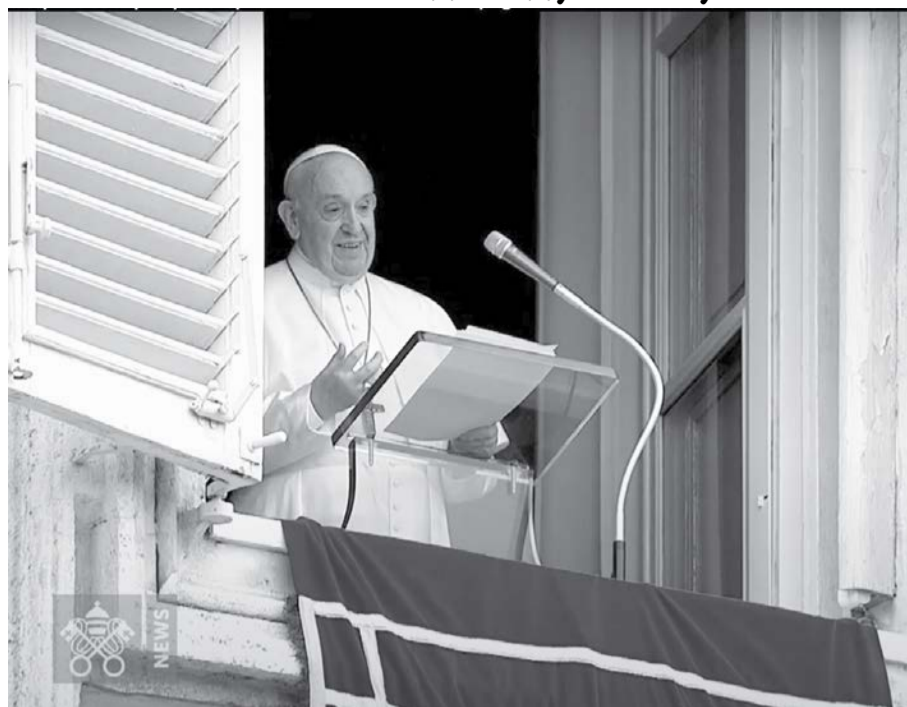
«Ось подвійний плід Пресвятої Євхаристії: перший – єдність з Христом та другий – спільність між тими, які живляться Ним – породжує і постійно оновляє християнську спільноту», – наголосив Папа, підкреслюючи, що Церква звершує Євхаристію, але «фундаментальнішим» є те, що Євхаристія творить Церкву.

«Нехай же Пресвята Діва допоможе нам завжди з подивом і вдячністю приймати великий дар, який Ісус зробив нам, залишивши Таїнство Своїх Тіла та Крові», – побажав Святіший Отець.

«Vatican News»

Папа: Не піддаймося наново ілюзіям індивідуалізму

Папа Франциск закликає через Твіттер подбати про те, щоб урок, даний пандемією, не виявився даремним.

«Бог створив нас для спільності, для братерства, і тепер як ніколи раніше виявилася ілюзорною претензія на те, щоб зосереджувати все навколо себе, поставити в основі суспільства індивідуалізм. Але будьмо пильними! Як тільки надзвичайний стан проміне, легко знову потрапити в цю ілюзію», – таке повідомлення з'явилося у Твіттері Папи Франциска у вівторок, 23 червня 2020 року, нагадуючи про важливість братерства та солідарності, що стає особливо помітним у ситуаціях кризи та випробування.

Варто згадати, що у неділю Святіший Отець звернув увагу на необхідність докласти зусилля на те, щоб не втратити ще одне відкриття, здобуте під час карантинних заходів. Промовляючи після проказування молитви «Ангел Господній», він послався на той факт, що наслідком зупинки людської діяльності стало зменшення забруднення довкілля. «Тепер, із відновленням діяльності, всі ми повинні ставати відповідальнішими в дбанні про спільний дім», – наголосив він.

о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ – Ватикан

Венедикт XVI повернувся до Ватикану

У понеділок вранці завершився приватний візит вислоуженого Папи до Регенсбурга, здійснений з метою відвідати хворого брата.

Папа-емерит Венедикт XVI повернувся до Ватикану. Нагадаємо, що в четвер, 18 червня, він прибув до Регенсбурга, щоб відвідати важкохворого брата Георга.

В неділю, 21 червня, останній день свого перебування у Баварії, вислоужений Папа, який зупинився у місцевій семінарії, відвідував брата в його помешканні, натомість, напередодні мав змогу відвідати деякі родинні місця, в яких востаннє побував 2006 року під час останнього офіційного візиту на батьківщину.

Йдеться, зокрема, про молитву на могилі батьків і сестри та його дім у Пентлінгу, передмісті Регенсбурга, де він мешкав під час викладацької діяльності від 1969 по 1977 рік, коли святий Павло VI призначив його Мюнхенським і Фрайзінгським архієпископом. Сьогодні в цьому будинкові розташований осідок Інституту Венедикта XVI, що зберігає його богословську спадщину.

Серед проведених зустрічей – зустріч з Апостольським Нунцієм в Німеччині Ніколою Етеровічем, який під час понтифікату Венедикта XVI був Генеральним Секретарем Синоду Єпископів.

Вранці, 22 червня, Венедикт XVI залишив семінарію в Регенсбурзі, яка стала для нього гостинним домом протягом цих днів перебування на батьківщині, та від'їхав до Мюнхена, звідки перед полуднем відлетів до Риму. Після приземлення в Римському міжнародному аеропорту Чампіно, через 45 хвилин він прибув до своєї резиденції – монастиря «Mater Ecclesiae» у Ватикані.

VATICAN NEWS

13-річна британська школярка змогла перемогти закон ЛГБТ-лобі в суді

Школярка виграла справу проти нового закону під назвою «Інструменти щодо захисту трангендерів», який давав обов'язкові інструкції для всіх британських шкіл щодо захисту прав дітей різних тендерів.

Комісія, що розробила цей документ, відкликала його ще до остаточної ухвали суду через велику ймовірність програшу справи. Зокрема, закон зобов'язував британські школи ліквідувати окремі туалети для дівчаток та хлопчиків та подбати про спільні туалети, які б не «дискредитували дітей по ознакам їх гендерної ідентичності».

Закон так само стосувався всіх роздягалень, кімнат для гуртожитків, які також мусили бути спільними. Інструкції відверто порушували права дітей та сімей на конфіденційність протилежної статі та змушували не тільки ходити до спільних туалетів, але й жити дівчаткам та хлопчикам в спільних кімнатах. Це стосувалось не тільки шкіл та гуртожитків, але й навіть сімей.

Після поразки в суді влада змушена відкликати закон, але продовжує наголошувати на тому, що тепер документ на 40 сторінок носить рекомендаційний характер, хоча і не має юридичної сили. Британська школярка обурена такою

реакцією влади, яка замість того, щоб вибачитися перед школами та визнати свою помилку, продовжує наполягати на правильності своєї позиції.

Ця справа спричинила великий прецедент на всю країну та набула неабиякого розголосу. Адже, як правило, всі справи проти ЛГБТ програються в судах різних інстанцій. Справу вдалось виграти завдяки злагодженій роботі батьків та вчителів, які писали листи і протестували проти нового закону. Багато батьків перейшли на дистанційне навчання через побоювання за здоров'я своїх дітей, що відмовлялись ходити до шкільних туалетів.

Ім'я хороброї дівчини суд заборонив розголошувати через її заяву про те, що її безпека під загрозою. Це не дивно, адже ліберальні сили у ЗМІ розгорнули цілу кампанію проти цієї справи. Інформаційна кампанія проти об'єднання батьків під назвою «Альянс безпечних шкіл», який домагався скасування закону, вийшла за межі цивілізованості. Альянс батьків звинуватили в «антигейському лоббі» та «підтримці знущань над дітьми і злочинах ненависті», що є відвертою брехнею.

ЛГБТ не вперше використовує цькування в ЗМІ як інструмент свого тиску на тих, хто не поділяє їх поглядів. Ця справа показала справжнє обличчя ЛГБТК-спільноти та їх справжні наміри, що швидше схожі на спроби встановлення диктатури, ніж на боротьбу за рівність.

У соціальних мережах батьки вітали новину про відкликання закону. У цей же час ЛГБТК-спільнота Британії не заспокоюється та продовжує заявляти про дискримінацію дітей, які мають різні гендери або ще не визначилися з ним.

Джерело: «Всеукраїнський Собор»

Розпочалися реколекції для родин священників Харківського екзархату

23 червня розпочалися реколекції для священників Харківського екзархату та їхніх родин. Дні духовної віднови відбуваються у мальовничому селі Олефірівка Полтавської області під проводом о. Корнилія Яремака, ЧСВВ.

Зустрічі об'єднані темою «Слово Боже, втілене в слово людське» і запрошують учасників до роздумів про Святе Письмо, про його зв'язок із життям, про зустріч Бога і людини, про спілкування в молитві.

Реколекції розпочалися Святою Літургією, яку очолив екзарх Харківський Василій Тучапець. У своєму слові архиєрей привітав реколектанта о. Корнилія, священників екзархату, їх дружин і дітей, а також аніматорів. Владика Василій пригадав слова святого апостола Павла, який говорив про два закони: з одного боку, людина хоче робити добро, але його не робить, з іншого – вона не хоче робити зла, проте його робить. «В нашому житті трапляється подібне, тому бажаю вам, щоб ці реколекції допомогли нам стати тими, хто хоче робити і робить добро», – побажав екзарх Харківський.

Пресслужба Харківського екзархату

Піддиякон Львівської архієпархії став доктором морального богослов'я

26 травня піддиякон Львівської архієпархії Віталій Протасевич успішно захистив докторську дисертацію з морального богослов'я на тему: «La vita virtuosa di fronte alla sfida della cultura consumistica. La risposta del Magistero contemporaneo» (Чеснотливе життя перед викликом культури споживання. Відповідь сучасного Вчення Церкви).

Враховуючи умови карантину, захист дисертації відбувся в приміщенні бібліотеки Папської грецької колегії святого Атанасія в Римі в онлайн-режимі. За захистом спостерігали ректорат та студенти Грецької колегії, а також рідні і друзі з України, Італії, США, Бельгії, Франції, Австрії та інших країн.

«Культура чеснот веде до внутрішнього і постійного щастя, оскільки це не є швидкоплинне щастя, що походить від володіння матеріальними благами, але євангельське блаженство буття з Богом у перспективі вічності», – пише у своїй докторській праці новий доктор морального богослов'я.

Завдяки вервиці криз, що переживає світ останніми роками, починаючи від кризи економічної та екологічної аж до кризи епідеміологічної та моральної, це дослідження є ще більш актуальним, оскільки автор не лише аналізує сучасну культуру, але й пропонує практичний вихід із кризи, тобто культивування культури чеснот для цілісного розвитку людства.

Довідка:

Віталій Протасевич народився в 1990 році у Тернополі. В 2015 р. закінчив Львівську духовну семінарію Святого Духа та Український католицький університет. Того ж року продовжив навчання в Папській академії Альфонсіана. У 2017 році, після успішного завершення ліценціату, розпочав роботу над докторатом.

Джерело: Департамент інформації УГКЦ

Знову відкрили Ватиканські музеї: унікальна нагода для римлян

Для Ватиканських музеїв це справжнє свято: після 80 днів закриття внаслідок карантинних заходів вони знову відчиняють двері для відвідувачів. Вже в перший день відкриття, 1 червня, музеї відвідало 1600 мешканців Риму та регіону Лаціо, які, за словами директорки Барбари Ятті, користуються унікальною нагодою «милуватися цими світовими шедеврами без натовпу туристів». Вона зазначає, що багато відвідувачів вже зареєструвалися також на наступні дні, коли відкриються Ватиканські сади та Папська вілла в Кастель Гандольфо.

Директорка Ватиканських музеїв зауважила, що особливо на першому етапі можна буде відвідати музеї у великому спокої. Задля дотримання санітарних правил групи не можуть перевищувати 10 осіб. Тому вона запрошує, особливо римлян, скористуватися цим періодом, коли немає звичних довгих черг до музею.

Перед входом до музею відвідувачам вимірюють температуру термосканером (вона не повинна перевищувати 37,5 градусів).

В черзі стоять дві подружки, які вирішили відвідати музей, аби таким чином відсвяткувати день народження однієї з них. «Ми вже давно тут не були, – розповідає Сімона, – бо зазвичай черги дуже довгі, і коли є багато людей, то важко зосередитися».

«Vatican News»

Блаженніший Святослав: «Сурогатне материнство – це подвійний злочин»

У своєму інтерв'ю для «Vatican News» Блаженніший Святослав, Глава і Отець УГКЦ, рішуче засуджує практику сурогатного материнства, називаючи її подвійним злочином, і підтверджує необхідність міжнародної підтримки, щоб покласти край цьому «ганебному явищу, яке дискредитує нашу країну в очах Європи».

Глава УГКЦ також звернувся до міжнародних інституцій Католицької Церкви допомогти «припинити попит європейців на таку послугу українських жінок».

Блаженніший Святослав:

– Йдеться про подвійний злочин. Явище сурогатного материнства – це насамперед злочин проти гідності жінок, які з різних причин, особливо економічних, змушені продавати, причому дешево, своє тіло та материнство шляхом работорговельних договорів із центрами «репродуктивного здоров'я», такими як BioTechCom. Підписавши такий контракт, жінка стає об'єктом міжнародної експлуатації, і це перший злочин. Другий вимір цього злочину – дитина, яка стає товаром у торгівлі людьми. Сьогодні у BioTechCom перебувають майже п'ятдесят покинутих дітей, яких розцінюють зовсім не як людей, а як товар. Коли пандемія закінчиться і кордони знову відкриються, закордонні сім'ї, що замовили собі дитину – плід

біотехнологічних маніпуляцій, прийдуть і куплять своїх дітей. А це неприпустиме явище!

– Відео показує нам сумну реальність, на жаль, дуже поширену в Україні. У вашому Зверненні є заклик до регіональних і національних установ та органів влади втрутитися на законодавчому рівні, щоб зупинити цей феномен, який зневажає гідність жінок...

– Так, це вже не вперше ми, єпископи, виступаємо проти цього явища. Ми роками про нього говоримо, намагаючись підвищити обізнаність громадськості та законодавців. На жаль, українська правова система є дуже обмежувальною, коли йдеться про усиновлення, але в інших випадках вона такою не є. Наприклад, якщо сім'я хоче усиновити дитину, то зіштовхнеться з безліччю труднощів і перешкод, але щодо «здачі в оренду» утроби жінки законодавства в нас немає. Ми маємо справу з реальною «законодавчою прогалиною», яку центри репродуктивного здоров'я використовують, як їм заманеться, розгортаючи справжню торгівлю. Тому ми просимо законодавців покластися на досвід європейських країн у цій сфері, особливо тих, де біотехнологічні маніпуляції відверто заборонені, а особи, що до них надаються, суворо караються законом, але поки що відповіді ми не отримали.

Коронавірус витяг на поверхню ганебну проблему нашого суспільства. Вперше ми побачили таку кількість дітей, що стали жертвами торгівлі людьми, і почався скандал. Тому Синод нашої Церкви та Конференція єпископів Римо-Католицької Церкви створили спільний фронт, щоб підкреслити нашу позицію в цьому питанні. Ми сподіваємося, що скандал, який розгорівся на очах у громадськості, підштовхне українських законодавців покласти край сурогатному материнству та породжену ним зневагу до жінки.

– Скандал, який певним чином віддаляє Україну від Європи...

– Без сумніву. Таке ставлення до жінок дискредитує нашу країну в очах Європи і породжує ще одне ганебне явище – корупцію, оскільки в торгівлі людьми наші звернення залишалися без уваги саме тому, що дехто наживається за рахунок жінок і дітей. Уже раніше наші європейські партнери закликали Україну припинити корупцію. Однак зараз саме Церква є тією моральною силою, яка надихає на боротьбу з корупцією, а також стає на сторожі людської гідності, і ми усвідомлюємо, що обидві теми нерозривно пов'язані між собою.

– Церква в Україні наполегливо вимагає

скасування цієї практики. Але правда і те, що для закриття цього ринку треба зупинити попит...

– Це правда. Там, де є попит, завжди буде пропозиція. І Україна, на жаль, стає популярним центром для покупців, зацікавлених у пошуку сурогатних матерів. Особливо багато запитів надходить від іспанських громадян, а також від американців. Отож, щоб покласти край цій торгівлі людьми, ми мусимо працювати разом і допомагати розробляти закони, а також плекати християнську мораль у нашому суспільстві, тому що поки є люди, готові платити за дитину, завжди знайдуться способи задовольнити їхнє бажання.

– У вашому зверненні наведені слова Папи Франциска, який неодноразово гнівно таврував практику оренди жінок, засуджуючи «культуру відходів»...

– Звісно, ми також знову кажемо «ні» «культурі відходів», у якій цінуються гроші, комфорт, особисте задоволення, а не людське життя. І разом говоримо «ні» «культурі смерті», за словами святого Івана Павла II, яка вбиває і тіло, і гідність людини.

Переклад з італійської Секретаріату Глави УГКЦ в Римі

Глава УГКЦ закликав МОН не виключати з навчальної програми світоглядні дисципліни і не руйнувати цілісний розвиток дітей

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав висловив стурбованість у зв'язку з тим, що, згідно з наказом №641 Міністерства освіти та науки України від 18 травня 2020 року, вилучаються відповідальні за світоглядні дисципліни комісії. Про це йдеться в окремому Зверненні Глави Церкви «Майбутнє нашої Церкви, України і народу залежить від освіти та виховання наших дітей».

Звернення спрямоване до батьків, вихователів та всіх людей доброї волі, які займаються вихованням дітей. У ньому відзначається, що, зокрема, йдеться про Комісію з філософсько-світоглядних дисциплін, Комісію з етики та Комісію з християнської етики. «Ми глибоко стурбовані, що ці зміни можуть завдати шкоди якості та розвитку предметів світоглядного характеру в межах навчальних програм різних рівнів, і внаслідок цього зведуть нанівець зусилля, спрямовані на цілісний розвиток дітей і молоді», – наголошується у тексті.

Предстоятель нагадує, що впродовж тридцяти років предмети духовно-мо-

рального спрямування вивчаються в середніх і вищих закладах освіти України як обов'язковий предмет або як предмет за вибором. «Їх впровадження в навчальні програми було вимогою українського суспільства після здобуття Незалежності України та відходу від комуністично-атеїстичного світогляду в напрямку демократичних цінностей, щоб гідність і права людини не лише декларувалися, а й

реалізувалися. Розвиток якості викладання цих предметів – результат багаторічних зусиль громадян України – батьків, вчителів, педагогічних колективів, релігійних і громадських організацій, Церков», – пише Блаженніший Святослав у зверненні.

Він вважає, що предмети світоглядного характеру, як-от «Основи християнської етики», «Християнська етика в українській культурі», «Основи сім'ї», є відповіддю на

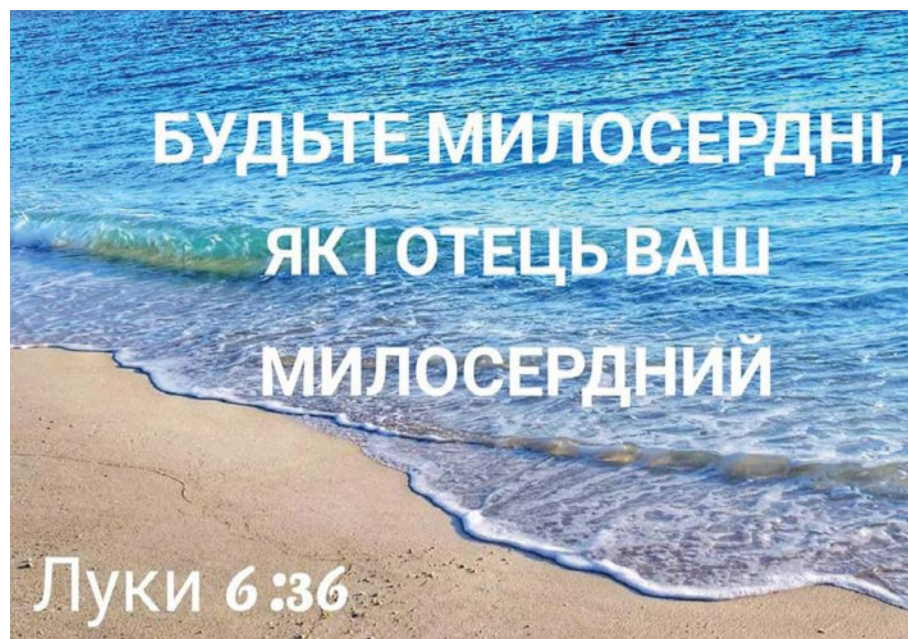
виховні виклики, які стоять сьогодні перед українським суспільством.

Глава Церкви зазначає, що батьки мають право і обов'язок впливати на зміст навчальних програм, згідно з якими навчаються їхні діти.

«Сьогодні ми переживаємо, – відзначає Предстоятель, – часи тривоги, непевності, змін не лише через пандемію Covid-19. Це пов'язано й з іншими чинниками: війною, економічними, політичними та духовно-моральними викликами, які постають перед нашим суспільством. Водночас бачимо, що нівелюються шляхи плекання культурних і світоглядних цінностей, які були сформовані тисячолітньою християнською традицією, що є основою української ідентичності. Натомість впроваджуються нищівні ідеології та програми, які є чужими для нашої культури, суперечать християнській моралі та обмежують гідність і свободу людини».

Джерело: Департамент інформації УГКЦ

Пандемія COVID-19 з погляду фундаментальної теології і теперішніх суспільних викликів

«Ідіть, отже, і навчіться, що значить: «Я милосердя хочу, а не жертви» (Мт. 9,13).

Теперішня пандемія COVID-19 у світі дає нам, християнам, усім приналежним до Христової Церкви, унікальну можливість проявити себе як Сіль і Світло у цьому грішному світі, дати виразне свідоцтво тим, хто не знає Христа, чим члени Царства Божого відрізняються від царства темряви.

В обставинах стрімкого росту кількості заражених, нестабільності та глобальної кризи у ділянці охорони здоров'я, спостерігаючи, як на це панічно реагує світ, будучи Божим народом, об'єднаним у Христі, християни повинні не забувати про те, що слід найперше ділитися надією (1 Пет. 3:15), яку ми маємо в Ісусі Христі. Він помер і воскрес, щоб ми мали життя з надлишком, тому нам притаманна надія на зцілення, надія на відкуплення, і нічого не може відокремити нас від любові Божої (Рим. 8,38-39). Нам має пригадатися обіцянка про реальне та стійке почуття миру, про яке говорить Ісус у ту ніч, коли Він мав бути виданий і вже була установлена Євхаристія: «Мир залишаю вам, мій мир даю вам; не так, як світ дає, даю вам його. Хай не тривожиться серце ваше, і не страхається!» (Ів.14, 27).

Як мають ті, що звільнені від страху смерті, передати, підтримати і запалити свою надію тим, хто боїться, хто є інфікованим, хто помирає? Замість того, щоб тривожитися і боятися, переживаючи почуття, які притаманні людині, слід вказати на те, що Ісус, твій Спаситель, закликає реагувати на різні виклики з молитвою і вірою у Нього: «Не журіться, отже, завтрашнім днем; завтрашній день турбуватиметься сам про себе. Доволі днів його лиха» (Мт. 6, 33-34); «Ні про що не журіться, але в усьому появляйте Богові ваші прохання молитвою і благанням з подякою» (Фил. 4, 6). Постійно нагадуйте собі, що тривожність вимагає стільки сили, скільки і час для молитви, тільки одне веде до миру, а інше – до панічного страху: «Як ти в біді піддався, то мала сила в тебе» (Прип. 24, 10). Дослідники зауважують, що 90% того, що ми боїмося, ніколи не стане реальністю, а 10% – поза нашим контролем. Для послідовників Христа назріла виняткова можливість поділитися своєю вірою зі всіма, хто переживає страх сьогодні.

У 10-му розділі Євангелія від Матея міститься унікальна обіцянка для тих, хто надіється на Бога: «Хіба не за шага продається пара горобців? А проте ні

один із них не впаде на землю без волі Отця вашого. А вам же все волосся на голові пораховано! Не бійтесь, отже: ви вартіші за багатьох горобців» (Мат.10,29-31). Дорогоцінними правдами віри, які надихають нас у нестабільному світі, яких не може зачепити коронавірус, є ті, що незмінні. Серед першорядних – Триєдиний Бог (Отець, Син і Святий Дух), який у світлі свого одкровення відомий нам як Той, Хто трансцендентний по своїй природі та іманентний: всюдиприсутній і всесильний. Він керує всіма бактеріями і вірусами та запевняє: «Я – Альфа і Омега, початок і кінець – говорить Господь Бог, хто єсть і хто був і хто приходить, Вседержитель» (Одрк. 1,8). Це вірно і для Бога-Сина: «Ісус Христос учора й сьогодні – той самий навіки» (Євр. 13,8), і щодо Святого Духа, який названий «Духом вічним» (Євр. 9,14).

Обставини, які переживаємо, є і перевіркою, чи зможемо ми сказати разом із апостолом Павлом такі важливі слова, що впливають із глибини нашої віри: «Для мене бо життя – Христос, а смерть – прибуток» (Флп. 1, 21-23).

В історії ранньої Церкви можемо відшукати приклади того, як у подібних обставинах поводитися християни, коли зіштовхувалися з пандеміями. У книзі «Світанок християнства» Родні Старка розповідається про смертельну пандемію – Кіпріанову чуму, яка мала місце в історії у 249-262 рр., у розпалі якої щоденно в Римі помирало по 5000 людей. Тоді Діонісій, єпископ Олександрійський, писав так: «Вельми багато з наших братів з надлишку милосердя і по братерській любові, не шкодуючи себе, підтримували один одного, безбоязно відвідували хворих, безвідмовно

служили їм, доглядаючи за ними заради Христа, радісно вмирили разом; набираючись чужого страждання, заражалися від ближніх і охоче брали на себе їх страждання. Багато, доглядаючи за хворими і зміцнюючи інших, померли самі, прийнявши смерть замість них». Такі вчинки були притаманні лише християнам, які намагалися уподібнитися Христу, і різко контрастували з діями тих, хто ще був поза Церквою.

Про іншу суспільну динаміку тих часів серед язичників розповідає церковний історик Євсевій Кесарійський: «Язичники вели себе зовсім по-іншому: захворілих виганяли з дому, кидали найближчих, викидали на вулицю напівмертвих, залишали трупи без поховання – боялися смерті, відхилити яку при всіх хитрощах було нелегко» (Євсевій Кесарійський, «Історія Церкви», 7.22.7-10).

Століття пізніше, коли лютувала інша пандемія, цілі міста в Італії були закинута (деякі – назавжди), інфраструктура була ослаблена, і християни знову опинилися посеред випробувань. Отець Церкви Кіпріан, єпископ Карфагенський, підкреслює такі богословські думки: «Наскільки ж доречно, наскільки необхідно те, що ця чума і язва, яка здається жакливою і смертельною, шукає справедливості для кожного і досліджує розум людства; чи піклуються про хворого, чи виявляють люди належну любов до родичів... чи не залишають лікарі страждальних». Р.Старк, автор дослідження, виводить небезпідставний висновок, що християнство із малочисельного релігійного руху у Римській імперії на кінець 300 року нараховувало вже близько 6 млн. віруючих у Христа, і значним фактором росту в цьому була обставина ставлення християн до епідемій.

У теперішньому часі є багато відмінних обставин від III століття. Наприклад, тоді люди мало розуміли, як передається недуга, що ті, хто доглядає, самі можуть бути носіями хвороби; не було і спеціалізованої медичної допомоги. Але спрямування повинне бути незмінним – любов. У світлі нових знань, наприклад, самоізоляція може бути проявом більшої любові, ніж інфікування тих, кого ми любимо.

«Ідіть, отже, і навчіться, що значить: «Я милосердя хочу а не жертви»(Мт. 9,13).

Велике благо, коли людина розуміє різницю між милостинею і милосердям. Милостиня – це дія, яку можна вчинити і з егоїстичних цілей. Милосердя – це стан душі. Милостиню можна сфальшувати, прикриваючи лицемірство і користюлюбство, а милосердя – ні. В хвилини

випробувань, – а ми сьогодні через пандемію переживаємо іспит на людяність, – мусимо бути уважними до своїх почуттів. Осуджуючи людей, що опинилися в скруті через хворобу, притягуємо на себе Божий суд. Саме в такій ситуації можна впізнати вірного друга, який не покидає і не судить у важку годину, а вишукує різних можливостей, щоб допомогти, розвіяти страждальчому думку, що його покинули, лишили сам-на-сам з недугою. «Вірному другові немає ціни і немає ваги, щоб вартість його зважити» (Сир. 6,15) – каже Сирах, і в такий незвичний спосіб наголошує на духовній якості християнина.

«Бо суд немилосердний на того, хто не вчинив милосердя. Милосердя ставиться вище за суд» (Як. 2,13).

Коронавірус відкрив справжнє обличчя багатьох людей – егоїстичних, користюлюбних, осудливих і підступних, які своїми вчинками і словами розпалюють ворожнечу до терплячих. Складається враження, що людина, яка захворіла, сама собі цього бажала, щоб вчинити біду іншому. Щирий християнин завжди розуміє вагу співчуття і старається стояти в обороні доброго імені ближнього, бо кожна людина – індивідуум, який потребує від інших виrozumіlostі і підтримки, доброї поради і якнайменше осудливого повчання. «Не судіте, щоб вас не осудили; бо яким судом судите, таким і вас будуть судити, і якою мірою міряєте, такою і вам відміряють» (Мт. 7,1-2) – слова Христа зобов'язують думати над кожним словом, перед тим, як уста наші промовлять, ставлять перед людиною остерогу, щоб не ранила почуття недужих.

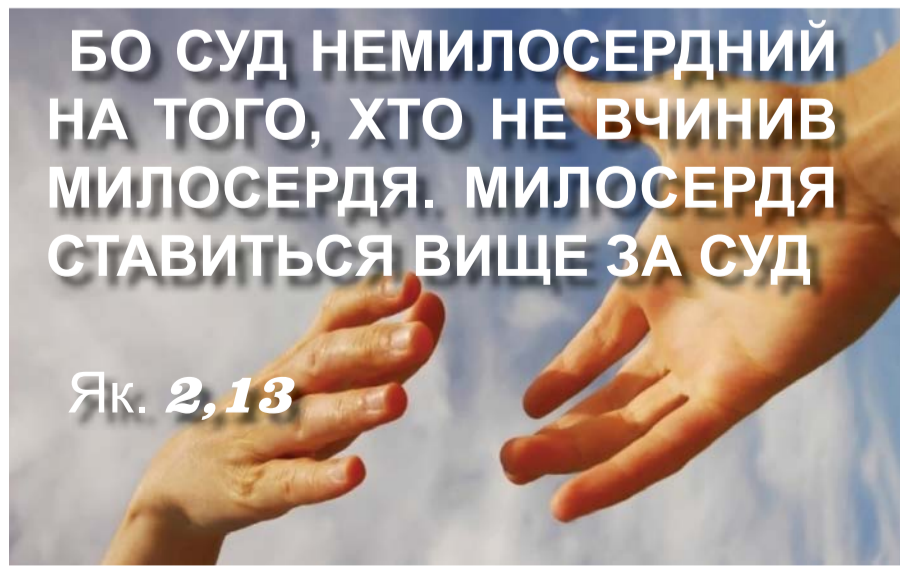
«Будьте милосердні, як Отець ваш Милосердний» (Лк. 6,36) – даруйте одне одному в цьому часі карантину знаки уваги, бодай звичайний дзвінок і сердечні слова підтримки, потішайте одне одного, щоби, впадаючи у страх, людина не впадала у розпач – «а що буде далі?». Подаруйте недужому надію словами зі Святого Письма і підкажіть, що в слові Божому можна отримати опору для того, щоб розвіяти сумнів. Якщо вам вдасться в недужому серці загасити почуття розчарування і розпачу, вас не омине Божа винагорода. Ні, вона не матеріальна – це радість у Бозі, що скріплює наш тілесний імунітет і певність – Бог завжди з нами. Ми для Нього – безцінна перлина, якою Господь дорожить. Без найменшого сорому картаймо себе, якщо в емоційному пориві спромоглися звинувачувати людей, яких спіткало випробування коронавірусом, бо такими діями ми зганьбили свою християнську свідомість. Хай же світло Божественної Премудрості допоможе нам пам'ятати слова Ісуса Христа: «Усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших – ви Мені зробили» (Мт. 25,40).

Безцінним скарбом християнина є пам'ятати про слова Святого Письма: «Несіть тягарі один одного» (Гал. 6,2). В часі страшної пандемії зуміймо також співстраждати з тими, кому довелося пережити втрату ближнього.

Автор: о. Тарас Боровець (УТКЦ, цензор ЛА)

Співавтор: мит. протоієрей Ярослав Чухній, парох храму Преображення ГНІХ, м. Львів.

Джерело: прес-служба Львівської архієпархії

Владика Володимир: «Вогонь Святого Духа запалює нас на дорозі нашого життя»

В першу П'ятидесятницю апостоли, сповнені Святим Духом, пішли на вулиці Єрусалиму проповідувати Добру Новину. Після проповіді апостола Петра близько трьох тисяч осіб прийняли хрищення. Це дає нам відвагу святкувати П'ятидесятницю сьогодні. Це дає нам відвагу жити Євангелією, а ще більше це дає нам відвагу нести Євангелію на стежки світу. На цьому наголосив Преосвященніший Володимир, єпископ-помічник Львівської архієпархії УГКЦ, у своєму духовному слові на празник Зіслання Святого Духа.

П'ятидесятниця, каже владика Володимир, – це «день народження» Церкви. Це наше спільне свято, а також кожного християнина зокрема.

Архиєрей порівняв горницю в Єрусалимі з материнським лоном, з якого народжується Церква. В зародковій клітині перших учнів, каже він, постає щось, що згодом заволодіє цілим світом. «До цього моменту не було Церкви як такої. Але було коло учнів, які після смерті свого Вчителя і після Його Воскресіння хоч були перелякані, проте зібралися на молитву і започаткували Церкву», – наголосив єпископ-помічник Львівської архієпархії.

«Ми віримо в Святого Духа, але для багатьох людей Він є чимось недосяжним і дуже абстрактним. Як же нам Його зрозуміти? Хоч ми в Нього і віримо...» – запитує проповідник.

«Лука в своєму Євангелії зображає Святого Духа за допомогою символів вітру і вогню. Вітер лагідно колише травами, але здатний перекидати дерева з корінням. Так само і Святий Дух ніжно мене гладить, але водночас стимулює йти вперед, йти проти течії суспільства і відповідати на певні виклики. Якщо я вдихаю повітря, то разом з цим вдихаю і життєдайного Духа. Він наповнює моє життя», – пояснює проповідник. І додає: «Натомість вогонь має властивість очищувати. Він спалює те, що є непотрібним. Наприклад, вогонь очищує золото від шлаків. Так само і ми потребуємо вогню Святого Духа, щоб діяти і приймати рішення. Під дією агресії чи ненависті нам важко йти вперед. Також дуже часто почуття комплексів і меншовартості заважає нам приймати розумні рішення. В такий спосіб вогонь Святого Духа світить і зігріває нас. Ми відчуваємо Його за допомогою мови, дотику і зору. Святий Дух запалює нас на дорозі нашого життя», – переконаний владика Володимир.

«Духовна велич Львова»

Чим мене здивував український переклад Символу Віри

У неділю після празника Вознесіння ГНІХ Церква здійснює літургійний спомин першого Вселенського Собору в Нікеї 325 року. Як відомо, саме він (а відтак і Константинопольський Собор 381 р.) прийняв дуже важливий текст, який у стислій формі окреслює християнську віру – Символ віри. Цей текст виник не як науковий трактат – він «виріс» із хрещальної літургійної практики місцевих Церков. Адже саме в контексті Хрещення кандидат виражав свою віру в простих словесних формулах. На початковому етапі існувала певна різноманітність символів віри. Кожна місцева Церква у свій спосіб висловлювала основні постулати віри в Бога, Христа, Його спасенні діяння, Святого Духа, Церкву. Отці Соборів у Нікеї та Царгороді синтезували найважливіші вислови, конкретизували їх, уніфікували й уклали у чіткій послідовності. В результаті вийшов лаконічний текстовий шедевр – виклад життєво важливих для кожного християнина істин. Трохи пізніше, приблизно в 6 ст., Символ віри став невід'ємною частиною також і євхаристійної Літургії, і таким залишається до наших днів.

Текст Символу хоч і дуже стислий, зате насичений і містить цікаві таємниці, які стають доступними лише тоді, коли приглядаєшся до оригіналу.

Хочу поділитися декількома думками, які стали для мене важливим відкриттям, коли ми разом з Тарасом Тимо, Андрієм Шкарб'юком та о. д-р. Василем Рудейком працювали над аналізом грецького тексту Символу і його перекладу на українську мову.

«Для чого?» – скажете ви. Справді, український текст Символу, який сьогодні використовує УГКЦ, загалом є влучним і якісним, однак три його моменти явно вимагають роз'яснення (а кажучи відверто – виправлення). Не знаю, чи коли-небудь офіційний текст Символу віри буде поправлений, однак, сподіваюся, що ці коментарі допоможуть вірним краще розкрити його зміст.

1. «Світло від світла, Бога істинного від Бога істинного, родженого, несотвореного, єдиносущного з Отцем, через Якого все сталося».

Проблему створює саме закінчення фрази: «через Якого все сталося», – адже він нашою думкою про події історії спасіння, які «сталися» в певний історичний момент, – земне народження Сина Божого, Його хрещення в Йордані, розп'яття, воскресіння, вознесіння. А мова тут якраз не про це, а про ПОСТАННЯ всього сущого, тобто створення світу. Син Божий є посередником при сотворенні, через Якого Отець творить світ. Ним «все постало», все прийшло до буття. Тому кращий варіант був би – «через Якого все постало».

2. Друга заувага – суто мовного характеру, але не менш важлива. Вона стосується вислову: «Він задля нас, людей, і нашого ради спасіння зійшов із небес, і воплотився з Духа Святого і Марії Діви і стався чоловіком». В українській мові ми ніколи не кажемо, що хтось «стався» кимось (напр.: «стався батьком»). Про випадок можна сказати, що він стався, але людина (чи Бог) – однозначно «став». Тому тут вирішення просте – «став чоловіком».

3. Остання заувага – можливо, найбільш дискусійна, однак дуже цікава. Вона була для мене найбільшою несподіванкою і справжнім відкриттям (так, давні оригінальні тексти такі – вони вмюють зачаровувати глибиною). Справа в тому, що ані в грецькому, ані в церковно-слов'янському тексті не йде мова про «другий» прихід Христа, а про те, що Він «знову гряде», знову йде, знову приходить «судити живих і мертвих». Прихід Христа як нашого Спасителя, як Судді живих і мертвих – це таїнствена дійсність, яка ВЖЕ отримала свій початок і ЩЕ очікує свого остаточного сповнення. Якщо для когось такі роздуми виглядають надто абстрактними, то варто звернутися до Євангелія від Івана, де в багатьох місцях Христос каже про час, який надходить, але він вже настав, про життя вічне, яке вже є доступне через віру, про суд, який вже нині настав для цього світу (Ів. 3, 18; 3, 35; 5, 24 ті ін. В книзі Одкровення така есхатологічна напруга висловлена ще виразніше: «Я – Альфа і Омега, початок і кінець, – говорить Господь Бог, хто єсть і хто був і хто приходить (точно те саме слово, яке вживає Символ віри!) Вседержитель (Одрк. 1,8).

Подібні вислови часто вживаються в інших літургійних текстах, зокрема, в воскресних текстах Октоїха: «Із Архангелами ославимо Христове воскресіння, Він бо – Відкупитель і Спаситель душ наших, і в славі страшній та з могутньою силою знову гряде судити світ, який сотворив» (стихира на «Господи, взиваю», неділя 2-го гласу на Вечірні). Практично кожне велике свято в церковному календарі говорить про те, що Христос ПРИХОДИТЬ: «Приходить Христос, щоб спасти людину, яку Він створив» (Різдво), приходить Христос, щоб омити гріх первозданного Адама (Богоявлення), Христос приходить до Храму (Стрітення), «Ось, Жених, приходить опівночі» (тропар Утрени Великого тижня). Таких прикладів можна навести ще досить багато. Всі вони виражають віру Церкви в те, спасенний прихід Христа є динамічною подією, яка розгортається на полях історії і чекає свого звершення в майбутньому віці.

Фактично все літургійне життя Церкви, всі свята, богослужіння і символи існують для того, аби донести до нас свідомість, що Христос вже прийшов, і для віруючих в Нього Він є Тим, Хто постійно гряде, йде. Тому в Символі віри виражається не стільки факт другого приходу Христа, скільки таїнствена дійсність життя Церкви як живої спільноти очікування приходу Христа.

Максим Тимо

Топ-10 християнських книг для читання під час самоізоляції

Карантин – час, коли маємо достатньо часу для читання. Тому ми підготували для Вас суб'єктивний список книг, які неодмінно варто прочитати – якщо не тепер, то в інший час. Адже ці твори однозначно вартують Вашої уваги, і, можливо, їхнє прочитання стане важливою віхою на духовному шляху.

1. Таїнство зустрічі. Владика Венедикт.

Кожна зустріч – завжди таїнство. Часто не задумуємося, що всі зустрічі – з найріднішими, зі знайомими, незнайомими, з Богом – неодмінно щось означають, бо в житті нема нічого випадкового. Наші зустрічі з людьми в різний спосіб – це неодмінно потенційні зустрічі з Богом, який приходить до нас через людей. Тому заохочуємо пізнати глибину зустрічей з Богом, з яких завжди все починається і завершується.

2. Свята Тереза, Мала квітка. «Повість про одну душу».

Книга «Історія однієї душі», що була видана через рік після смерті св. Терези та передавала її приховане внутрішнє життя, мала надзвичайний успіх та стала всесвітньо відомою. Ключовим в духовному досвіді св. Терези став так званий «Малий шлях» – досягнення святості, що не передбачає великих публічних діянь, як ото мучеництво, місіонерство тощо.

3. Томас Мертон. «Ніхто не є самотнім островом».

У цій книжці відомий релігійний філософ Томас Мертон роздумує про любов і пошук самореалізації та сенсу життя. У тексті, наповненому мудрістю та щирими спостереженнями, Мертон глибоко розглядає теми, що актуальні тепер так само, як і колись для його сучасників: дружбу, духовне покликання, спокусу, смирення, духовну самотність, відвагу і життя серед інших.

4. «Блаженніший Вуйко Любок».

Книжка з такою близькою назвою прагне справді наблизити нас до цієї великої Людини – Блаженнішого Любомира Гузара. Її сторінки пахнуть найнеймовірнішими спогадами рідних, друзів, священників, єпископів, журналістів, психологів, інтелектуалів, мислителів, істориків та багатьох інших особистостей, яким пощастило зустрітися на своєму життєвому шляху з великим кардиналом, священником, духовним провідником, другом, братом і... вуйком Любком.

5. «Слова подвижницькі». Преподобний Ісаак Сирін.

У виданні є добірка висловів православного подвижника, систематизованих за відповідними темами.

6. «Сповідь». Св. Августин.

Книга змальовує грішну молодість Августина і його навернення в християнство. Вона часто вважається найпершою автобіографією, коли-небудь написаною на Заході. Книга слугувала зразком для християнських письменників протягом наступного тисячоліття, зокрема, у добу Середньовіччя. Це неповна автобіографія, адже вона була написана Августином на початку 40-х років його життя. Він після цього ще довго прожив і написав ще одну фундаментальну працю («Про Град Божий»). Книга, проте, дає цілісні свідчення про розвиток його мислення і є найповнішою письмовою згадкою про окрему людину з IV і V століть. Це важливий богословський твір, що вирізняється духовними роздумами та усвідомленнями.

7. «Просто християнство». Клайв Стейплз Люїс

Жоден рейтинг найкращих християнських авторів не є завершеним без імені Клайва Стейплза Люїса.

Цей всесвітньо відомий богослов і письменник, який частину свого життя був атеїстом і лише згодом навернувся, вважається одним із найкращих захисників християнської віри XX століття.

Для невірних ця книга – чудова можливість отримати пояснення про все, у що вірують християни; для християн – велика допомога в розумінні того, у що вони вірять. Цю книжку варто читати кожному, хто хоче знати, що таке справжнє християнство.

8. «Люби ближнього твого». Еріх Марія Ремарк.

У романі описано важкий час після Першої світової війни у Європі, коли до влади в Німеччині прийшла НСРПН. Дуже глибоко і реалістично показано трагедію єврейського населення Німеччини. Великі армії емігрантів змушені були залишити батьківщину та шукати порятунку за кордоном. Різко збільшується приплив емігрантів в країни Європи. На тлі загального божевілля системи, що тріщить по швах, автор показує важкі долі людей того часу і як істинна любов здатна подолати будь-які суперечності, нелюдські умови життя і дати надію.

9. «Практичні поради у молитві». о. Олександр Мень

Давнє прислів'я каже: «Молитва – не легкий труд». Той, хто за нього взявся, знає, скільки перепон постає перед шукачем дару молитви. Практичні поради, як налаштуватися на молитовний лад, як досягти внутрішнього зосередження, що треба робити, щоб усвідомлення Божої присутності не згасло. Нова книжка від знаного отця Олександра Мєня.

10. «Щирі розповіді прочанина своєму духовному отцеві».

Прочанин, простий селянин, мандруючи нескінченними дорогами, дошукується відповіді на запитання: як виконати заклик святого апостола Павла: «Моліться безперестанку?» – і знаходить її в Ісусовій молитві.

За матеріалами: «Духовна велич Львова»

Небезпечна спокуса, про яку попереджали отець Піо і святий Августин

«Розчарування – це найбільший ворог душі», – казав святий Августин

Чорти розклали перед Люцифером різні речі, які спокушають людей, і попросили його вибрати одну улюблену. Чого там тільки не було: похоть, багатство, влада, кар'єра та багато інших привабливих дрібничок! Однак Люцифер вибрав щось мале, сіре та звичайне. Що це таке? – дивувались чорти. А це було розчарування.

Святий отець Піо не раз казав своїм каянникам, щоб вони були особливо обережні проти цієї спокуси.

Розчарування може бути серйознішим, ніж смертні гріхи. Якщо я розумію свою помилку і вирішую її відпокутувати, то все, що мені потрібно, – це рішення. Однак зневіра може прийти до мене в різних формах і на різних етапах моєї подорожі з Богом. Будьте певні, що з розчаруванням доведеться боротися все життя.

Не турбуйся

Розчарування може вплинути на всіх – і на титанів духу, і на людей, які лише час від часу згадують про Бога. Чи потрібно молитися? Я вчора молився. Чи варто говорити з дітьми спокійно і без крику? Вони мене дратують. Крім того, я так багато разів намагався...

Ви це знаєте? Це визнали й апостоли, які після смерті Ісуса сумно пішли додому. «А ми очікували, що Він збирається звільнити Ізраїль», – сказали двоє з них на шляху до Еммауса.

Зневірення

Багато святих помітили цю проблему. Вони часто називали цей стан сухістю. Святий Ігнатій Лойола писав, що це природний етап духовного життя. Людина в такому стані не рада молитві чи добрим вчинкам; навпаки – вони здаються важкими, нудними та безглуздими.

Як це? Чому Бог, який любить мене і заохочує мене бути добрим, дозволяє мені почуватися погано, виконуючи Його волю? Чому Він не слухає мене? Тому що Він хоче, щоб я любила Його не через радість, яку дарує мені молитва, або через прихильність, яку я можу попросити Його самотужки.

Як боротися зі зневірою

Святий Ігнатій радив не змінювати добрих намірів і контролювати свої почуття. Засобами для цього є молитва чи медитація, а також пошук причин зневіри. Може, це лінь? Відсутність віри? А, можливо, як апостоли Лука і Клеофас, я «очікував» щось зовсім інше, і я не впевнений, що Бог краще знає, що добре для мене?

Також слід пам'ятати, що розчарування є тимчасовим і має на меті перевірити мою віру і благочестя. Поки що я не бачу сенсу виконувати Божу волю і не розумію її, та якщо я буду дотримуватися добрих настанов, то зрозумію це одного дня.

Боріться!

Бог дає мені лише кілька років на землі. Він хоче, щоб я добре скористався цим часом. Це не обов'язково означає, що я евангелізую мільйони людей. Хоча й це може бути? Не вважайте, що план інший, просто запитайте у Господа: що я повинен робити? Навіть найскромніше, найтихіше життя має для Нього величезне значення. Врешті-решт Він створив мене і помер за мене. Він зробив це не так, щоб я займався лише рутинними справами.

Якщо я відволічуся і скажу собі: «Це все одно не вийде!», «Це не має сенсу», то виступлю проти правди. Господь хоче, щоб я боровся, а не здавався. У моїй ситуації, наприклад, боротьба з роздратуванням під час спілкування з дітьми може бути великою битвою.

Бажаю тобі та мені перемоги в багатьох (хоча й не обов'язково вражаючих) боях із розчаруванням!

Переклад Наталії ПАВЛИШИН
Джерело: «Дивенсвіт»

Хірург Гнат Герич: «Рятуючи людське життя, відчуваєш Божу допомогу»

Відомий у Львові лікар-хірург Гнат Герич, завідувач 1-го хірургічного відділення Львівської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, нещодавно вилікувався від коронавірусу й ексклюзивно «Духовній величі Львова» розповів, чому був морально готовим захворіти, повідав про свій професійний шлях, приклад батька Ігоря Герича, а також поділився, чому інколи після чергувань відвідує Гарнізонний храм і за яких обставин вдалося потоваришувати з владикою Степаном Сусом.

– Знаємо, що Ви зовсім нещодавно одужали від коронавірусу. Розкажіть, як протікала хвороба і чи очікували, що захворієте?

– Я не був здивований, що захворів. Був готовим до цього, лише чекав, коли це станеться. Бо розумів, що медичні працівники, як і всюди у світі, фактично тотально перехворіють, незважаючи на всі протиепідеміологічні заходи, які вживаємо. Можливість інфікуватися цим вірусом є дуже високою, як у лікарні, так і поза її межами. Тому це просто питання часу. А оскільки лікарі мають високий контакт із хворими пацієнтами, то, відповідно, і можливість захворіти дуже висока. Отже, це не стало несподіванкою і я був, як мінімум, морально до цього готовим.

– Як медикам вдається витримувати величезні навантаження, які зараз є у лікарнях?

– В умовах пандемії навантаження зросли у десятки разів. Буває, що за добу треба робити 20-30 операцій. Також знизилася комфортність праці. На це впливають протиепідемічні заходи: захисні костюми, які ми одягаємо і які є дуже незручними. Робота у лікарні зараз фактично є пекельною по своїй інтенсивності. До цього ніхто не був готовий, але можу сказати, що зараз медики з цим справляються. І це потребує оцінки суспільства, бо інакшої сатисфакції від цієї роботи лікарі не отримують, крім якогось позитивних відгуків від пацієнтів.

– Особисто Вам де вдається брати ресурс для цієї пекельної праці?

– Що стосується хірургічної спеціальності, то вона має свої особливості, бо є набагато важчою, ніж деякі інші напрямки, в плані виснаження, великих ризиків і концентрації. Але також має свої плюси... Це, скажімо, така пряма боротьба за життя людини. І пропорційно від твоїх рішень і не без допомоги Бога залежить, чи людина буде жити, чи все закінчиться якось інакше. Навпевно, ці позитивні моменти, коли тобі вдається врятувати життя, рятують тебе від професійного вигорання і дають на снаги до подальшої роботи.

– Розкажіть, коли Ви зрозуміли, що хочете бути хірургом? Чи Ваші очікування від професії виправдалися? Знаємо, що Ви – з відомої родини медиків, і, очевидно, постає Вашого батька також вплинула на професійний вибір...

– Ще зі шкільних лав я спостерігав за життям сім'ї медиків. Це коли серед різних важливих сімейних подій по дзвінку твої батьки мають їхати на роботу, щоб рятувати комусь життя. Але у ті ж шкільні роки був напрямок, який я дуже любив: це спорт і футбол. Досить професійно займався цим, навіть розглядав можливість футбольної кар'єри. Але прийшов момент, коли потрібно було розпочати підготовку до вступу у виш, і я все ж таки мав розмову з батьком. Поговорили про певні

плюси і мінуси професії, і я вибрав медицину. При вступі у медуніверситет вже знав, що мене цікавить хірургія. З перших курсів я приділяв увагу різним напрямкам хірургії, почавши з науки про опіки. Моїми першими вчителями в опікових відділеннях були Василь Степанович Савчин та Ігор Володимирович Стояновський. Там я побачив перші драматичні випадки, які вкарбовуються у пам'ять на все життя, зрозумів однозначно, що я хочу бути хірургом і це справді моя робота. Головна її мета – рятувати людям життя. Отак прямо, без пафосу, це скажу. Тому що у хірургії це поняття дуже і дуже пряме. Бо тут є напрямки гострої хірургічної травми, коли все залежить від хірурга, а також від хірургічних бригад та анестезіолога.

– Ви казали в інтерв'ю «Львівській пошті», що часто ходите в один із львівських храмів. Поділіться, що це за храм.

– Найбільш мені близький до душі і в певних відчуттях Гарнізонний храм. Відчуваю це ще відтоді, як його його розконсервували. З перших днів, відколи я туди потрапив, він викликав у мене якісь особливі емоції: відчувалося там багаторічне духовне піднесення. Цей храм багато для мене означає і я стараюсь його відвідувати, але у такі періоди тижня і дня, коли там трошки менше людей, бо якось у такі моменти легше подумати наодинці.

– Усьогоденні багато людей приходять у Гарнізонний храм саме після роботи, на вечірні богослужіння, і Ви серед них. Чому обираєте саме такий час – по буднях,

після роботи, а не ходите у храм просто щонеділі, як це робить більшість?

– Дійсно, є певні канони, релігійні устами, що, мовляв, нам треба тільки у неділю ходити до храму, і у мене були з рідними людьми дискусії стосовно цього. Особисто мені так спокійніше і так краще. Я таким чином у цей вечірній час можу обдумати певні проблеми, пошукати якихось вирішень. Це часто бувало у будні, після нічних чергувань. Коли приходити до храму – це, на мою думку, бажання індивідуально кожного, у який момент життя – доби, тижня, місяця – людина відчуває потребу поспілкуватися з Богом.

– Дуже часто від сучасних лікарів можна почути, що вони не вірять у Бога. Що думаєте про це?

– Перше, що можу сказати, що, звичайно, релігія, віросповідання є і повинні бути для кожного вільні. Тобто кожна людина має особисто обирати, у що вона вірить або не вірить. Звичайно, є тенденції, що чим більше людина освічена, тим більше вона може ставити під сумнів певні релігійні проблеми. Оскільки вони багато у чому базуються на певних канонах, які з наукової точки зору можна ставити під сумнів. Плюс у медицині, коли вивчаєш людський організм, працюєш з анатомією людини, ти знаєш її зсередини. Чимало речей, які не пояснює релігія стосовно людського організму, може пояснити медична наука. Але знаю десятки випадків, коли з наукової, медичної і практичної точки зору – ні медичні технології, ні знання

лікарів, не впливають і не можуть вирішити долю людини. І тут дуже часто вступають інші фактори. Я – віруюча людина і вважаю, що дуже велике значення у цьому відіграє Бог.

– Бачила неодноразово Ваші фото з владикою Степаном. Як Вам вдалося познайомитися і підтримувати досить теплу дружбу, попри те, що владика вже тривалий час живе у Києві?

– Це, напевно, склалося досить давно, родинно. Батько спілкувався і підтримував контакт з владикою Степаном. Можу сказати, що владика Степан – дуже світла людина, яка просто як магніт притягує до себе все позитивне. Це надзвичайно цікава особистість, яка наближає людей до релігії, до християнства, такими особливими, модерними способами. Відходячи від стандартних канонів, іде назустріч молоді дуже прогресивний чоловік, і від нього просто віє добром, яке притягує. Ми почали багато спілкуватися, товаришувати. З ним завжди можна обговорити актуальні, навіть дуже гострі теми, які відкриті до обговорення з владикою.

– Стосовно біоетичного конфлікту. Ви, напевно, чули цю історію у медичному університеті, коли студенти сказали, що незадоволені викладанням біоетики сестрою Діогеною Терешкевич. Чи вважаєте доцільним викладання біоетики в медичному університеті і як особисто Ви ставитеся до цієї науки?

– Я ставлюся позитивно до біоетики. Вважаю, що це невід'ємний момент кожного медика У тому плані, що кожен лікар повинен розуміти й усвідомлювати певні біоетичні моменти лікувальних процесів, медичних маніпуляцій і повинен бути з цим ознайомлений. Прийняття професійних рішень лягає на плечі лікаря. Звичайно, є наукова, доказова медицина, і тільки на її базі лікар може приймати певні рішення й лікувати хворих. Для загального ж розуміння обов'язково потрібен курс біоетики. Думка студентів теж дуже важлива, і це позитивна історія, що Львівський медичний університет є відкритий і студенти мають можливість висловити своє бачення щодо манери викладання того чи іншого предмету.

– Стосовно професійного та особистого балансу: чи є у сучасного хірурга можливість відпочити хоча б на вихідних, чи зараз, в умовах пандемії, про це думати не доводиться?

– Під час пандемії, при тому навантаженні, яке ми мали, взагалі було щастя провести наодинці пару вільних хвилин. Можу сказати, що в час, коли я був на самоізоляції і хворів, вдалося трошки відпочити. Бо взяти відпустку можливості не було. Навантаження були дуже серйозні. Це фактично цілодобове перебування у лікарні, у будні та вихідні, і в такому режимі працює все наше відділення, і сотні, тисячі установ України та світу. Тому дійсно це дуже непросто, і сподіваємося, що це рано чи пізно закінчиться.

– Як Ви проводили свою самоізоляцію і чим рятувалися від хандри?

– Основне завдання самоізоляції – обмежити контакт з іншими людьми. Її можна проводити по-різному. Адже є багато різних книжок, через ІТ-технології є багато пізнавальної інформації, також проводити самоізоляцію на природі.

Рецепт щасливого життя від Блаженнішого Любомира

У третю річницю смерті Блаженнішого Любомира (Гузара), 31 травня 2020 року, релігійний інтернет-портал «Духовна велич Львова» опублікував «рецепт» життя, який колись озвучив Блаженніший.

«Дозвольте, я дам такий невеличкий рецепт для вашого життя, для життя кожного з нас. Ввечері, коли ми вже готові йти на спочинок, поставмо собі три запитання:

1. Що Господь Бог зробив для мене сьогодні? Нема такого, щоб Господь Бог мене забув – кожного дня, кожної хвилини Він є з нами.
2. Що я зробив для себе доброго: чи я добре вчився сьогодні, чи я використав свої таланти?..
3. Що я доброго зробив сьогодні для моїх ближніх, для інших таких, як я?

Я думаю, якщо б ми дуже серйозно і послідовно ці три питання ставили собі кожного вечора, то наше життя набирало б дуже великого значення».

«Духовна велич Львова»

Поради виховання дітей

У дні світлої пам'яті Блаженнішого Любомира, Глави УТКЦ, інтернет-ресурс «ДивенСвіт» згадав його поради для виховання дітей, які він свого часу публікував на «Українській правді». Блаженніший вів блог на цьому популярному інформаційному медіа-ресурсі, де була низка статей про виховання дітей. Пропонуємо підбірку думок з блогів «Дитина має відчуття, що її люблять, але батьківська любов повинна бути... мудрою»; «Сьогоднішня дівчина повинна бути основою нашої надії на справді краще майбутнє».

1. Батьки мусять ставитися до своєї дитини як до людини, тобто дати їй відчуття, що вона людина. Завдання, безумовно, дуже складне, але, знехтувавши ним, можна поставити дитину на фальшивий шлях.
2. Необхідний елемент – це виховувати дитину в атмосфері тепла і мудрої любові. Діти, які цього не одержали, – це ті, що в той чи той спосіб тікають з дому і блукають вулицями наших міст.
3. Нещаслива та дитина, між батьком і матір'ю якої є постійна незгода та непорозуміння, а ще гірше, коли батьки знущуються з дитини – як у фізичному, так і в моральному плані
4. Батьки, закохані в гроші, можуть навіть свідомо передати дітям свій матеріалістичний світогляд.
5. Передавання позитивних чи негативних вартостей відбувається природним шляхом: що батьки думають, про що говорять, як поведуться – формує їхню дитину
6. Безумовно, дитина має відчуття, що її люблять, але батьківська любов повинна бути, наважуюся сказати, мудрою.
7. Розпечена дитина раніше чи пізніше почуватиметься нещасною, тому що не завжди зможе отримувати все так легко, як їй це вдавалося в дитинстві.
8. Батько й мати, творячи атмосферу любові, повинні дати відчуття дитині її гідність і гідність інших людей – старших і таких самих, як вона, дітей.
9. Дисципліні повинні підпорядковуватися всі члени сім'ї, передусім батьки: на все є свій час і щодо всього певна позиція.
10. Кожну дитину належить виховувати в дусі бажання робити добро іншим, чи батькам, чи товаришам, чи братам і сестрам.

«ДивенСвіт»

Що відбувається у мозку, коли ми молимося?

Людське існування спрямоване на вічність. Тому філософія чи поезія є природною потребою людини. А молитви та споглядання, які є частиною духовного розвитку, надають сенс нашому існуванню. Сучасна неврологія, завдяки новітнім технологіям, що дозволяють простежити діяльність мозку у стані його повної активності, показує, що медитація та молитва здатні змінювати структуру мозку. Це спостереження доводить, що певні стани мозку та нервової системи можуть формуватися або виникати в результаті релігійних переживань.

Існує розгалужена мережа структур, що беруть участь у діяльності мозку. Це лобова частина, яка допомагає нам зосередити свою думку на молитві; лімбічна система, що дозволяє переживати сильні емоції; тім'яні частини, завдяки яким ми відчуваємо себе і які допомагають нам зорієнтуватися у часі та просторі. Залежно від конкретного досвіду, ці зони можуть вмикатися чи вимикатися. Наприклад, тім'яна доля може відключитися, коли хтось переживає єднання з Богом. Такі відкриття стають можливими завдяки новітнім технологіям і допомагають міжdisciplinarним мислителям розробити науково обґрунтовану теологію, яка дозволяє зрозуміти, наприклад, взаємозв'язок між вірою і здоров'ям.

Витоки взаємозв'язку між неврологією та духовністю слід шукати у працях Герберта Бенсона, кардіолога з Гарвардської медичної школи, який ретельно вивчив роль, яку вегетативна нервова система відіграє

у процесі захворювань людини. Бенсон визначив, що система реагування на стрес впливає на всю нервову систему.

Він зробив ще одне цікаве відкриття: виявив, що медитація, серед багатьох інших переваг, допомагає розслабити нервову систему, знижує артеріальний тиск, покращує стан серця, продовжує життя, дає відчуття щастя та близькості з трансцендентністю. Після років досліджень Бенсон виявив, що ті, хто практикував медитацію як форму молитви, були здоровішими, ніж ті, хто практикував її лише як спосіб досягти певної користі для здоров'я.

Медитація, заснована на вірі, приносить більше користі для розуму та тіла, ніж агностична медитація.

Безумовно, ці наукові відкриття можуть бути для нас стимулом до молитви, але найголовніше – щоб ми переживали наш духовний вимір як великий дар, незалежно від наукових фактів.

Сила молитви виходить за рамки самої науки, хоча наведені вище дані можуть стати поштовхом до усвідомлення багатьох переваг, які пропонує нам молитва.

Адаптація Тетяни Трачук з aleteia.org

Що робити з освяченими речами, якими не користуємось?

Що робити з непотрібними або зіпсутими освяченими речами? Як утилізувати старий хрест із могили? Що зробити з порваною вервицею чи іншими речами з побожними мотивами?

Хрест із могили варто би було у могили і залишити. Його можна закопати або спалити, якщо дерев'яний. Пам'ятаю з дитинства, як старі і знищені освячені речі приносили до грабаря. Він вміщував їх до нового гробу, і так вони були складені і віддані землі належним чином. Думаю, варто би було притримуватись такої традиції.

Різноманітні сувенірчики, пластикові годинники з Богородицею, або інші речі з релігійними мотивами взагалі мали би перестати існувати вже із самої пошани до святості. Але якщо є такі вдома – краще спакувати у якусь місце на горищі, а наступного разу при нагоді – чемно подякуй і відмовся від таких дарунків.

А іконки і книжки?

Їх можна спалити або заховати в якусь коробку. Часом молитви на звороті чи якийсь образок може стати натхненням до молитви. У часи Середньовіччя та пізніші освячені речі складали до спеціальних ніш для зберігання. Це був жест пошани до освячених речей.

Що робити з освяченою гілкою верби?

Спалити або закопати.

Часом отримуємо на вулиці різні листівки з фрагментами Святого Письма. Що з ними робити?

Слову Божому завжди належить пошана, тому такі речі теж варто просто спалювати. Практика спалювати насправді добра, бо такі речі не потрапляють до сміттєзвалищ, не валяються будь-де.

А листівки на честь Різдва, Великодня, із зображенням Ісуса або Святої Родини – можна їх здавати на макулатуру?

Чесно кажучи, я би їх теж спалював. Ми ж не викидаємо фотографії близьких, правда? Якщо люблю когось – то шаную світліни тієї людини, бо зображають того, кого люблю, і пригадують про нього.

Адаптація з Aleteia Тетяни Трачук

Чотири міфи про інквізицію

Страшні тортури, навіть від згадки про які стає моторошно; багаття, на яких спалюють людей за те, що вони намілилися висловити щось, що хоч би в найменшому не узгоджується з поглядами Церкви – такий образ виникає у багатьох при слові «інквізиція». Бо так про неї писано в шкільних підручниках і, на жаль, не тільки радянського періоду. Чи відповідає цей образ дійсності?

Міф 1: інквізиція займалася боротьбою проти еретиків

Насправді ж вона лише розслідувала ересі. На перший погляд здається: яка різниця? Але це докорінно міняє перспективу. Аби краще це зрозуміти, спробуймо перенестись думкою в Європу XII століття. На відміну від наших сучасників, люди, які жили в ті часи, добре усвідомлювали, що усім благам європейської цивілізації вони завдячують християнству. Воно становило основу, фундамент не тільки релігійного, а й суспільного, громадського життя. І тому спроби підважувати цей фундамент сприймалися як спроби знищити суспільний лад, у якому люди жили і благами якого користувалися, тобто – скеровані проти них самих. А оскільки носієм християнства у Західній Європі була Католицька Церква, то ересі сприймалися як відвертий виступ проти Церкви і суспільного ладу загалом. Боротьбу проти ересей християни вважали своїм обов'язком.

Отже, створювати якісь органи для боротьби проти ересей не було потреби. Саме проти ересей, а не проти еретиків – адже щодо них Церква керувалась тією істиною, що Бог не хоче смерті грішника, а щоб він покався і жив.

Але як довести, що погляди, висловлені тією чи тією людиною, насправді ересь? Як відрізнити ересь, від, наприклад, критики певних негативних явищ або чиясь негідної поведінки? Адже для цього потрібні певні знання, а середньовічне суспільство, як відомо, високим рівнем освіти (і не тільки серед простонароддя, а й серед панівних верств населення) не відрізнялось. Як, врешті, не допустити, щоб звинувачення у ересі не стало засобом розправи з особистими ворогами, зведенням особистих рахунків? І саме для цього, щоб кожне таке звинувачення можна було довести або спростувати, й потрібно було створити відповідний судово-слідчий орган. Він мав складатися з фахівців-богословів, спроможних відрізнити справжню ересь від того, що ересю не є, і забезпечити звинуваченому нормальний судовий процес за участю адвоката, зі змогою

захищатися, аби цим уберегти звинуваченого від самосуду, наклепів тощо.

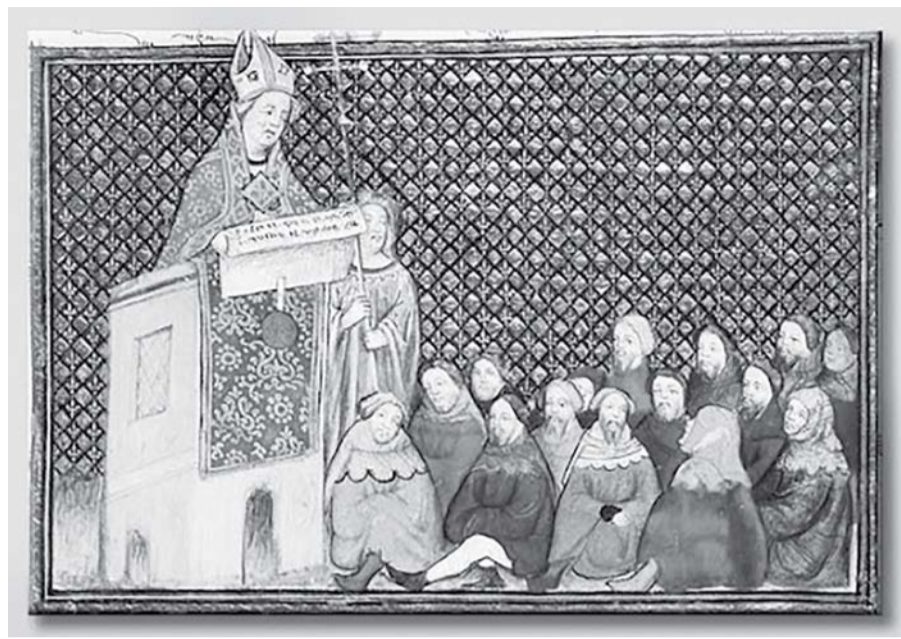
Саме з цією метою Папа Луцій III видав 1184 року буллу, яка визначала порядок допомоги світській владі з боку Церкви у розслідуванні ересей. Зазначимо, що в буллі не містилось ніяких вказівок щодо смертної кари. Це рішення було підтримане королем Священної Римської імперії Фрідріхом I Барбаросою. З цією ж метою 1215 року Папа Інокентій III створив централізований орган, який і дістав назву Інквізиція, що в перекладі з латини означає розслідування, розшук.

Міф 2: усі підозрювані в ересі автоматично засуджувалися на смерть

Насправді ж, аби звинувачений у ересі потрапив на багаття, його провину потрібно було довести, а доведена вона була далеко не завжди: є численні приклади виправдання підозрюваних у ересі. Одним із них був майбутній засновник ордену єзуїтів, святий Ігнатій Лойола. Як бачимо, аналогія з більшовицькою ЧК або гітлерівським гестапо, звідки вихід був тільки або на страту, або в концтабір, тут аж ніяк не доречна. І тому, перш ніж рахувати «чисельні жертви» інквізиції, доречніше подумати, скільки людей могло би постраждати через безпідставні звинувачення, якби інквізиції не існувало, ніж звинувачувати інквізицію в тому, що вона буцімто не давала не тільки вільно висловлювати свої думки, а й узагалі «вільно дихати». Варто подумати, скільки людей змогли вільно висловити свої думки завдяки тому, що інквізиція довела відсутність у їхніх словах еретичних положень!

Смертна кара була не правилом, а, скоріше, рідкісним винятком. Але якщо провину підозрюваного і було доведено, це не обов'язково означало кару: викритому еретикові давалось від 15 до 30 днів на розкаяння, і якщо він розкаювався, відрікався від своїх поглядів і єднався з Церквою, його з миром відпускали. Отже, подумаймо: скільки розкаяних грішників залишилися вдячними інквізиції за те, що вона довела (передусім – їм самим) їхні провини, завдяки чому вони змогли розкаятись і тим відкрити шлях до спасіння своїх душ. І тільки коли еретик, чия ересь було доведено, вперто відмовлявся розкаятись і продовжував відстоювати свої погляди як «єдино правильні» – тоді, й лише тоді справу передавали світській владі, й розпочинався судовий процес.

«Але чи варто, – питає сучасний читач, – судити людину за те, що вона думає по-іншому? Чи не смердить тут тоталітаризмом?» По-перше, інквізиція судила не за самі еретичні думки, а за їх висловлювання і розповсюдження. А, по-друге, згадаймо, що далеко не все можна вільно висловлювати і в демократичному суспільстві. Так, у багатьох країнах законодавством заборонена і підлягає кримінальній відповідальності пропаганда расизму, комунізму, націонал-шовінізму, міжнародної та релігійної ворожнечі, війни тощо. І що більш суспільство демократичне, то більш рішуче воно має заборонити ширення таких поглядів, бо вони грубо порушують засади цього суспільства. Поширення ж еретиками своїх поглядів, якщо їх не зупинити – тобто щоб вони розкаюлися і відреклися від помилок, – могло, як тоді вважали (і в тому не помилялися), загубити багато душ людей,

які б ці погляди прийняли. А католики, як і взагалі християни, за тих часів до спасіння душ – як власних, так і ближніх, що витікає з заповіді «Люби ближнього, як себе самого», – ставились набагато серйозніше, ніж нинішні.

Але чому, може хтось спитати, обов'язково страчувати нерозкаяного еретика, і ще таким варварським способом, як спалення? Невже не можна його «зупинити» по-іншому, більш гуманно?

Міф 3: Усіх еретиків спалювали на вогнищі

Насправді ж церковна інквізиція зазвичай застосовувала гуманніші методи. Смертна кара була не правилом, а, радше, рідкісним винятком. До найчастіших видів покарання, що їх застосовувала інквізиція, належали публічне покаяння, паломництво до святих місць, заслання до закритих монастирів, ув'язнення тощо. Прикладом може слугувати «жахливий» вирок, винесений Галілео Галілею: домашній арешт у власному маєтку протягом трьох років з обов'язком читати сім псалмів щотижня (священники і монахи, яких ніхто не судив, молячись Літургію Часів, читають більше псалмів щодня). Саме завдяки інквізиції Іспанія, на відміну від Франції та Німеччини, не зазнала релігійних воєн. Іспанська інквізиція, яка вважається найбільш жорстокою, за свідченням документів Національного історичного архіву, протягом 140 років (1560-1700) розглянула справи 49.092 осіб, 932 (1,9%) із них було страчено. В середньому – приблизно семеро на рік.

Багато? Так, багато – адже кожне людське життя безцінне. І нехай пробачать мені читачі, що, говорячи про життя – найбільший дар, отриманий людиною від Бога, – я вдаюся до сухих чисел. Але ці сухі числа красномовно доводять не жорстокість, а, навпаки – м'якість інквізиції порівняно зі світськими судами. За різні злочини вони виносили набагато більше смертних вироків. А деякі дослідники, причому далекі від симпатій до Католицької Церкви, стверджують, що саме завдяки інквізиції Іспанія, на відміну від Франції та Німеччини, не зазнала релігійних воєн. Якщо це правда, то тоді жертв було б у багато разів більше. Інквізиція застосовувала найм'якші методи розслідування як на ті часи.

І щодо спалення на вогнищі. Виконання смертного вироку покладалося на світську владу, і такий спосіб страти інквізиція не вигадала. Вогнище застосовувалося й до, і після, і також у тих країнах, де інквізиція ніколи не діяла. Так, 1411 року під час епідемії чуми в Новгороді за звинуваченням у чаклунстві було спа-

лено кілька жінок. У Новгородській Русі католицької інквізиції ніколи не було. Таких прикладів можна навести багато. Наприкінці XVII століття у Франції, коли страти за вироками революційних трибуналів (а частіше – без суду і слідства) стали масовими, «революційний геній» покликав до життя гільотину.

Міф 4: інквізиція була найжорстокішим судом усіх часів

Насправді ж інквізиція застосовувала найм'якші методи розслідування як на ті часи. Так, тортури справді застосовувалися. А які саме тортури пропонувала єпископська інквізиція? – Піст, молитву, відшкодування збитків, милостиню.

Іншими були види кари в містах, коли розглядалася справа звичайних рецидивістів, рекетирів і крадіїв. Вони мріяли потрапити до рук єпископського, а не світського суду. Адже там кара справді була найгуманнішою.

Легко нам, які живемо у XXI столітті, критикувати з позиції сьгоднішніх поглядів на права людини тих, хто жив багато століть тому. Але це антиісторично. Тоді ж тортури були нормальною, до того ж – єдиною слідчою методикою, що застосовувалася усіма без винятку судово-слідчими органами. Інших засобів доведення провини звинуваченого тоді не знали. Тому критикувати середньовічних слідчих за застосування тортур – це все одно, що критикувати тогочасних будівничих за те, що вони не використовували на будівельних роботах підйомних кранів та екскаваторів, а селян – за те, що орали землю кінним плугом, а не тракторами.

Але інквізиція, на відміну від світських судів, по-перше, вдавалася до тортур дуже рідко і дуже обмежено (згадана вище іспанська інквізиція використала тортури тільки в 2% розслідувань, причому піддавати людину тортурам не можна було більше 15-ти хвилин); по-друге, інквізиція ніколи не застосовувала тортури, які могли би спричинити каліцтво або тривалий розлад здоров'я; і нарешті – головне: зізнання, отримане під тортурами, мало бути підтверджене протягом 24 годин, інакше вважалось неправдивим. Це ще раз підтверджує більш гуманний характер інквізиції порівняно зі світськими судами.

Й останнє: чи не можна було обійтись без усього цього? Та можна, якби не існувало ересей. Як і будь-яка держава могла б обійтись без правоохоронних органів, якби не існувало злочинності.

Блог Ігоря Богомолова
на CREDO №2 (128) 2013
Джерело: CREDO

«Бажаю нам відваги до простих і важливих речей»

Ділимося із вами чудовими думками волонтера у сфері пенітенціарного душпастирства, режисера фільму «Небо над головами» Василя Возняка про те, що нас, людей, робить людьми і більше...

Нещодавно вийшов з колонії для неповнолітніх хлопець. Той, що читав багато книжок. Невдовзі ми зустрілись. Ну, і спілкуємося. А він розповідає.

– Ну, нормально – свобода; до неї швидко звикаєш, так ніби цих п'яти років там і не було. Але не можу зрозуміти багатьох речей. Коли я відкрив Інстаграм і побачив, які фото там виставляють дівчата... Цей світ явно котиться не туди.

Після цієї розмови минув певний час, і з колонії для неповнолітніх вийшов ще один хлопець. Ми, волонтери, його особливо полюбили, бо під час відбування покарання він почав займатися спортом, ходити в тренажерний зал, займався вокалом, виступав на сцені під час відкритих подій, читав книжки. От він вийшов, ми здзвонились, питаю: як тобі свобода?

– Це лише третій день, тому важко сформувати враження, треба стати на ноги, освоїтись. Але не можу зрозуміти одного: чому всі люди такі «сірі»? Чому вони не посміхаються? Не є привітними... Які у них проблеми? Хай мені розкажуть. Якщо у тюрмі можна взяти себе в руки, опанувати і займатись саморозвитком, то чого їм не вистачає?

Я не мав що на це відповісти. Мої пояснення виглядали дуже незграбно. Бо всі ті речі, про які ми, волонтери, говорили з ними під час зустрічей у колоніях останній рік – про цінність родини, прощення, цінності, пріоритети, любов... – таке враження, що цього немає навколо. Вони зрозуміли, як треба чинити, переосмислили минуле, довірилися нам, але виявилось, що дорослі навколо роблять інакше. Дорослі, що не дотримуються закону, моралі, етики. Це демотивує, збиває з пантелику. Ми, дорослі, маємо давати хороший приклад. Чи хоча би просто не бути сумними.

Я інколи кажу (хоч ми рідко говоримо про Бога), що радість починається з примирення з Богом – сповіддю, з'єднанням з Богом у святому Причасті. Бо відчуття чистого сумління, щирість, сміливість виглядати банальним чи незрозумілим, але справжнім і чесним перед самим собою – і робить нас радісними.

Те, що я хлопцям не кажу (або кажу вкрай рідко), так це те, що внутрішню радість можна підтримувати кількома речами – відвідуванням Літургії щонедільно, читанням Святого Письма зранку/ввечері, молитвою на вервиці. Це перевірене, воно працює. Людину у Божій ласці нічого не може вивести з рівноваги.

Але є ще одне, що може додати нам радості, блиску в очах. Це вдячність. Про це пише клінічний психолог і професор психології Джордан Пітерсон у своїх «12-ти правилах життя». Пише він так:

«Я раджу своїм пацієнтам хвалити себе та довколишніх за небайдужість і турботу про інших. Люди так змучені обмеженнями Буття, що я дивуюсь, як вони ще примудряються чинити правильно і помічати когось, крім себе. Та все ж вони роблять так, аби ми мали вдома централізоване опалення, воду, електроенергію, вдосталь їжі. Ми навіть маємо змогу спостерігати за життям суспільства й природи. Усі ці складні механізми, що не дають нам змерзнути, померти від голоду чи спраги, можуть будь-якої миті вийти з ладу. Лише завдяки увазі кваліфікованих людей вони працюють як годинник. Дехто здається і занурюється в Пекло кривд і ненависті, але більшість цього не робить, – попри свої страждання, розчарування, втрати і недоліки. І знову ж такі – це справжнє диво».

Далі Пітерсон продовжує: «Людство загалом і кожен окремий індивід заслуговує трохи співчуття за те, що мусить тягти на собі страшний тягар. За те, що страждає від власної вразливості, тиранії держави та катаклізмів природи. Жодна інша тварина не мусить жити в таких умовах. Щоб без проблем їх витримувати, треба бути Богом. Це співчуття має стати ліками від свідомої зневаги до себе, але не лише воно. Ненависть до себе та людства треба врівноважувати вдячністю за все те, що кожного дня роблять звичайні люди. Не кажучи вже про видатні досягнення...»

У контексті «сірості» буття, напрямку, куди котиться цей світ, мені видався цікавим фокус Пітерсона – вдячність за прості речі оточуючим людям.

Бажаю нам відваги до простих важливих речей. І бути добрим прикладом.

«Дивенсвіт»

Режисер фільму «Таємниця отця Піо» Хосе Марія Савалля: «Завдяки йому я навернувся»

Фільм «Таємниця отця Піо» – це спроба показати справжнє обличчя стигматика і дуже важкий шлях, який він пройшов, щоб стати одним з найбільших святих Церкви. Творці подбали про неопубліковані матеріали, свідчення сучасників святого, його духовних дітей, людей, які пережили навернення та зцілення, а також фотографії, записи та висловлювання братів із Сан-Джованні Ротондо.

Стрічка зображує без зайвих прикрас, як скромний монах із П'єтрельчини зазнав немислимій грандіозності випробувань: наклени та випробовування стигмами, підслуховування навіть у сповідальні, звинувачення в інтимному контакті з жінками, покарання та переслідування також від людей, пов'язаних з Церквою. Незвичайні емоції супроводжують глядача, коли він слідкує за автентичними записами отця Піо і чує його характерний голос, який наче й не відповідає зображенню. Все це доповнюється вражаючим матеріалом, що документує нещодавню ексумацію тіла св. Отця Піо.

Стигматик з П'єтрельчини – не лише суворий монах. Фільм показує його для вірних як повну радості, почуття гумору і, перш за все, як щерт'ю наповнену любов'ю до Бога та інших людей. «Таємниця Отця Піо» дозволяє глядачеві по-справжньому доторкнутися до святості.

Хав'єр Наваску: Чому фільм про отця Піо?

Хосе Марія Савалля: Тому що отець Піо є знаним і шанованим святим у часи посиленої секуляризації суспільства. Це – святий сьогоднішнього дня. Завдяки йому я навернувся. Він змінив моє життя та життя багатьох людей у всьому світі. Своїм смиренням, витримкою страждань у тиші він показав людям шлях до Бога, і якого врешті багато випросив. Я завжди пам'ятаю його слова: «На небі галасуватиму більше, ніж на землі».

– Звідки виникла ідея фільму?

– Я – журналіст, і займаюся переважно журналістськими розслідуваннями впродовж 30 років. Навколо отця Піо є ще багато незрозумілих ниток, багато недосказаного. Готуючись написати книгу про нього, я виявив, що багато документів, свідчень та записів не побачили ще світу. Я захотів зняти фільм, тому що думаю, що ця форма сьогодні має шанс достукатися до широкої аудиторії не лише тих, хто знає і шанує цього святого ченця, а й тих, кого зацікавить таємниця, якою оповитий святий і подіями, пов'язаними з ним.

– Що вдалося знімальній групі?

– Матеріал справді вражає. Ми зібрали цілий арсенал свідчень, документів та записів, які були доступні завдяки доброті людей з Каса-Соллієво-делла Софференца, монастиря капучинів у Сан-Джованні Ротондо та духовних дітей Падре Піо. Наша команда провела кілька тижнів у Сан-Джованні Ротондо. Це допомогло нам створити справжню картину життя святого.

– Чи є у вас сподівання на цю стрічку?

– Я сподіваюся, що фільм буде потужним інструментом дії отця Піо. Я вірю, що це станеться, після того, як нам вдалося його взагалі підготувати, а також після великого успіху в Іспанії. Крім того, наймовірніше, що стрічка «прокрасалася» до списку десяти найпопулярніших фільмів і вже дійшла до 30 країн!

– Який меседж цього фільму і що він означає для вас?

– Фільм та його зйомки змусили мене зрозуміти, чому св. Падре Піо – один з найбільших і найпопулярніших святих Церкви, і добро завжди перемагає зло, хоча реальність виглядає інакше. Святий Падре Піо, незважаючи на такий великий тиск і жорстокі випробування, навіть з боку Церкви, залишався вірним любові та Богові. Він страждав мовчки і переніс свої страждання заради спасіння душ і навернення грішників. Разом з тим не опускав рук, любив жартувати. Дивно, але саме через фільм я зрозумів, що святі дуже близько до нас.

Адаптація Тетяни Трачук з Aleteia.org

Вчені, яким наука не завадила вірити в Бога

Побуває думка, що між наукою і релігією ведеться непримиренна боротьба. Цим вченим віра не завадила зробити великі відкриття, а навпаки – спонукала досліджувати світ, створений Богом. Вони жили в різний час, народилися в різних країнах, працювали в різних наукових сферах, але всіх їх об'єднувала любов до науки і до Бога.

Майкл Фарадей (1791-1867) – англійський фізик, відкрив електромагнітну індукцію, що лежить в основі сучасного промислового виробництва електрики. Створив першу модель електродвигуна, засновник вчення про електромагнітне поле. «Як слюзи виходять з серця і спрямовані до серця, так і Біблія походить від Бога, і той, хто від Бога, слухає її голосу».

Йоганн Кеплер (1571-1630) – математик та астроном, встановив закони руху планет навколо Сонця (закони Кеплера). «Великий наш Господь і велика держава Його, і премудрості Його немає кінця. Хвалить Його сонце, місяць і зірки, і планети, – якою б мовою прослава не відбувалася. А також ви, свідки Його відкритих істин, і ти, душе моя, віддавай честь і славу Господеві все твоє життя».

Вільям Томсон Кельвін (1824-1907) – британський вчений, який допоміг закласти основи сучасної фізики. Відомий своїми працями в галузі термодинаміки, механіки, електродинаміки. «Не бійтеся бути вільнодумцями. Якщо ви мислите глибоко, то через науку знайдете віру в Бога».

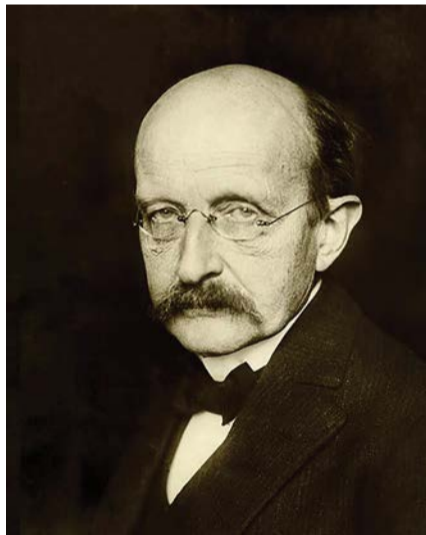
Готфрід Вільгельм Ляйбніц (1646-1716) – німецький вчений, який створив комбінаторику як науку, заклали основи математичної логіки, описав

двійкову систему числення. У механіці ввів поняття «живої сили» (прообраз сучасного поняття кінетичної енергії), сформулював закон збереження енергії, в психології розвинув вчення про неусвідомлене психічне життя. «У Бозі полягає могутність, яка є джерелом всього».

Джордж Іабріель Стокс (1819-1903) – британський математик і фізик ірландського походження. Працюючи в Кембріджському університеті, він збагатив науку власним внеском в гідро- і газодинаміку, оптику і математику. «Я не знаю жодних здорових висновків науки, які б суперечили християнській релігії».

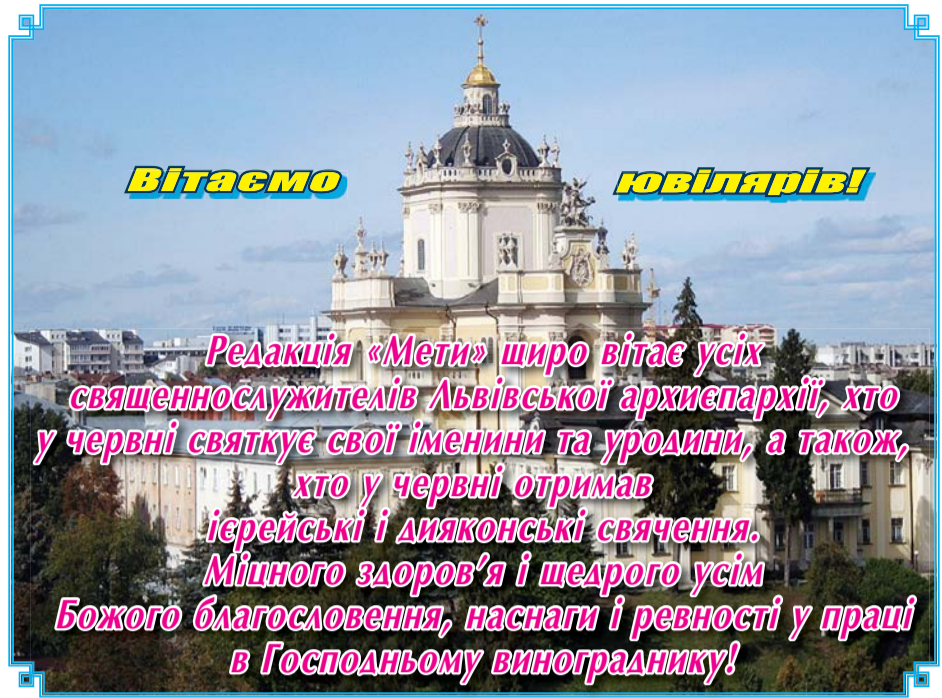
Роберт Бойль (1627-1691) – англійський хімік, фізик і філософ. Вперше ввів наукове поняття «хімічний елемент». Один із засновників якісного хімічного аналізу. Відкрив закон про залежність обсягу газу від тиску (закон Бойля). «Численність, краса і впорядкованість небесних тіл, досконалість тварин і рослин та інші явища природи справедливо спонукають розумного, неупередженого спостерігача зробити висновок про існування вищого, могутнього, праведного і благого Творця».

Френсіс Бекон (1561-1627) – англійський філософ, відомий тим, що започаткував науковий метод дослідження, заснований на експериментуванні та індуктивному мисленні. «Для того, щоб не впасти в оману, у нас є дві книги, які ми повинні старанно вивчати. Перша з них – Святе Письмо, яке є Одкровенням Бога. Друга ж – саме творіння, яке свідчить про Божу Силу».

Макс Планк (1858-1947) – німецький фізик, який зробив великий внесок у розвиток різних областей фізики, але більше відомий зі створення квантової теорії, яка зробила революцію в розумінні атомних і субатомних світів. «Релігія і природознавство потребують віри в Бога. При цьому в релігії Бог стоїть на початку будь-яких роздумів, а у природознавстві – наприкінці. Для одних він означає фундамент, а для інших – вершину побудови будь-яких світоглядних принципів».

Макс Планк (1858-1947) – німецький фізик, який зробив великий внесок у розвиток різних областей фізики, але більше відомий зі створення квантової теорії, яка зробила революцію в розумінні атомних і субатомних світів. «Релігія і природознавство потребують віри в Бога. При цьому в релігії Бог стоїть на початку будь-яких роздумів, а у природознавстві – наприкінці. Для одних він означає фундамент, а для інших – вершину побудови будь-яких світоглядних принципів».

Ісаак Ньютон (1642-1727) – англійський вчений, який заклав основи сучасного природознавства, творець класичної фізики. Сформулював закони руху, відомі як закони Ньютона, і закон всесвітнього тяжіння. «Чудесна будова всесвіту і гармонія в ньому можуть бути пояснені лише тим, що всесвіт був створений за планом Всевідаючої і Всемогутньої Істоти. Ось моє перше і останнє слово».

Джеймс Клерк Максвелл (1831-1879) – шотландський вчений, який створив теорію електромагнітного поля, розробив теорію світла. «Молись до Нього про те, щоб постійно мати Його в своєму полі зору, адже Він – людина, і тому ми в змозі дивитися на Нього; крім того, Він – Бог, і тому може створити з нас нове творіння на Свій образ».

Джордж Берклі (1685-1753) – англій-

ський філософ, відомий своєю системою спіритуалістичної філософії; доводив неспроможність матеріалізму. «Бог мені свідок, що я був і все ще залишаюся при повному переконанні в неіснуванні матерії».

Макс Борн (1882-1970) – німецький фізик-теоретик, один із творців квантової механіки. Дав статистичну інтерпретацію квантової механіки. Автор праць з динамічної теорії кристалічної решітки, атомної фізики, оптики, філософії природознавства. Лауреат Нобелівської премії. «Багато вчених вірять в Бога. Ті, хто каже, що вивчення наук робить людину атеїстом, мабуть, якісь смішні люди».

Вернер Форсман (1904-1979) – німецький лікар, завідувач хірургічного відділення при Євангелічній лікарні в Дюссельдорфі, лауреат Нобелівської премії в галузі медицини. Нагороджений медаллю Лейбніца Німецької академії наук (1954) і золотою медаллю Товариства хірургічної медицини Феррари, Італія (1968). «Бог створив світ і дав світові закони. Ці закони залишаються без змін. Духовні задуми і сили цього світу також незмінні».

Нільс Бор (1885-1962) – данський фізик, лауреат Нобелівської премії з фізики. Створив першу квантову теорію атома, брав участь в розробці основ квантової механіки. Зробив значний внесок у розвиток теорії атомного ядра і ядерних реакцій, процесів взаємодії елементарних частинок з середовищем. «Не наша справа наказувати Богові, як Йому слід керувати цим світом».

Галілео Галілей (1564-1642) – італійський філософ, математик, фізик, механік і астроном, що зробив винятковий вплив на науку свого часу. Першим використовував телескоп для наукових відкриттів, якими стали супутники Юпітера, плями на Сонці, гори на Місяці і фази Венери. Захисник геліоцентричної системи Коперніка і засновник експериментальної науки.

«Природа, без сумніву, є Друга Книга Бога, від якої ми не повинні відмовлятися, але яку ми зобов'язані читати». «У виявах природи Господь являється нам не менш захопливим чином, ніж у божественних віршах Біблії».

«Дивенсвіт»

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

При передруку матеріалів
посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

головний редактор:
о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ,
літературний редактор
Святослав СМУК,
більше редактор і технічний редактор
Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилайте
на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
http://www.meta-ugcc.lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вичитаними і відредагованими рекламодавцем. Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»
Тираж: 5000 примірників, Замовл. №